

DOMOVINA

Uredništvo je v Schillerjevih ulicah št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja dvakrat na teden, vsak torek in petek ter velja za Avstrijo in Nemčije na leto 8 kron, pol leta 4 kron, 3 mesece 2 kroni. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč: Na leto 18 kron, pol leta 6 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravištvu, plačuje se vnaprej.

Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat; za večje inserate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

Slovenskemu narodu!

(Dalje.)

C. kr. dež. sodišče v Ljubljani, oziroma predsedništvo, ima v navedenih številkah „Laib. Ztg.“ 12 samonemških razglasov, dvojezičnega nimam zabeleženega nobenega, samoslovenske pa tri; slednjih pa je v strogo sodnijskih stvareh precej več. Vsebina samonemških razglasov je v treh slučajih amortizacija, v dveh slučajih konkurz, enkrat se potrjuje zaplemba „Slovenca“ („Laib. Zeitg.“ 7. dec. 03), enkrat („Laib. Ztg.“ 12. dec. 03) pa zaplemba „Slov. Naroda“. — zakaj vsaj to dvoje ni slovenski? (malo respekta imajo pri tem sodišču pred našima dnevnikoma!) — v štirih slučajih sta razpisani službi sodnijskih slug, enkrat (12. dec. 03) se razglaš „minuendolicitacija“ za dovoz premoga v uradno poslopje in odvoz pepela in odpadkov iz istega, enkrat (8. jan. 04) pa se razpisuje oddaja del za novo sodnijsko poslopje v Litiji. — Zakaj je poslednje samonemški? — Ali morajo vsi podjetniki biti Nemci? Ako pa je Slovenec, pa mora znati tudi nemški in se mu mora kršiti jezikovna enakopravnost, žaliti njegov narodni čut, ako se mu eventualno nudi kakšen zaslužek?!

Ali pa so morebiti Slovenci že tako daleč, da njih večina tega žaljenja in preziranja niti več ne čuti?!

Po istem načelu postopa c. kr. okrožno sodišče v Rudolfovem; vendar imam od tega le štiri samonemške objave zabeležene. V eni se razglaš, da je ostalo po končanih kaz. obravnayah pri c. kr. okr. sodišču mnogo (navedenih) reči, kojih neznani lastniki se pozivljajo, da se tekom enega leta za iste zglase, sicer zapadejo erarju. — Prepričan sem, da so prizadeti lastniki po večini Slovenci, ki „Laib. Ztg.“ nikdar v roke ne

dobe in mogoče niti nemški ne znajo. — Kakšen praktičen pomen pa ima potem takšen nemški razglas v uradnem listu? — Nobenega; in vendar ima sodnija služiti edino praktičnim potrebam!

V drugih se razpisujejo mesta sodnijskih uslužbencev!

C. kr. dež. šolski svet ima same nemške razglase v uradnem listu; jaz vsaj nimam nobenega slovenskega ali dvojezičnega (iz navedenih štev. (Laib. Ztg.-e) zabeleženega in se tudi sploh na nobenega ne spominjam. In vendar sede v tej korporaciji tudi izvoljeni zastopniki ljudstva! — Vsi v njegovo kompetenco spadajoči razpisi služeb, vsi njegovi razglasi so vedno le nemški. Edino nemški je tudi v „Laib. Ztg.“ 29. jan. 04 „Kundmachung“, betreffend die Metelko-schen Geld-Praemien für Landschullehrer. — Poslednje se mi zdi tembolj čudno, ko ima vendar c. kr. dež. vlada v „Laib. Ztg.“ 19. dec. 03 nemški in slovenski razglas o ustanovi za ljudske učitelje!

Še zanimivejše je postopanje c. kr. okrajnih glavarstev in c. kr. okr. šolskih svetov v tu opisanem oziru. Tako ima n. pr. (Laib. Ztg.“ 7. marca 04) c. kr. okr. glavarstvo v Litiji dvojezični razglas, da so pridobninski vpisniki na vpogled; istotako o isti zadevi c. kr. okr. glavarstvo v Kamniku (Laib. Ztg.“ 11. marca 04). Dvojezičen je tudi razglas c. kr. okr. glavarstva v Ljubljani o oddaji nekega lova (Laib. Ztg. 10. marca 04) in razglas c. kr. okr. glavarstva v Kranju radi komisije za vodovod v Trzinu („Laib. Ztg.“ 16. marca 04).

Toda samonemški pa so: „Kundmachung“ betreffend die Lieferung des Schottermaterials für die Reichsstrassen des Baubezirkes Krainburg im Triennium 1904—1906. . . .

K. k. Bezirkshauptmannschaft Krainburg, 22. Februar 04 v („Laib. Ztg.“ 7. in 10. marca 04).

— Nadalje v („Laib. Ztg.“ 11. marca 04) c. kr. okr. glavarstva v Rudolfovem „Kundmachung“ (Minuendolizitationsverhandlung behufs Hintangabe von Bauten auf den Reichsstrassen des Rudolfs-werter Baubezirkes pro 1904), — in c. kr. okr. glavarstva v Kranju „Kundmachung“ (Minuendolizitation für die im Baubezirke Krainburg i. J. 1904 zur Ausführung gelangenden Bauten und Lieferungen) v „Laib. Ztg.“ 16. in 17. marca 04, ter tega glavarstva „Bau-Ausschreibung der Loibler Reichsstrasse . . . in Pristava bei Neumarkt . . . v „Laib. Ztg.“ 17. maja 04.

Zakaj se pri teh razglasih, ki vabijo podjetnike k licitaciji, prezira slovenščina od c. kr. okr. glavarstev? — Ponavljam: Ali Slovenci niti na Kranjskem ne smejo biti podjetniki, ali pa morajo to preziranje mirno trpeti, ako hočejo kaj zaslužiti? Morajo?! Kje je pravica? — Ali je naš rod slovenski niti ne pozna, da bi jo zahteval. — ali pa je ne mara zahtevati?! Ali se je ne upa zahtevati? Ali je ne zna zahtevati, dostojno in odločno in vztrajno, kakor ima to v ustavni Avstriji pravico, zajamčeno mu po državnih temeljnih zakonih, potrjenih od Njega Veličanstva?!

Kako pa postopajo naša c. kr. okr. glavarstva v eni in isti stvari v jezikovnem pogledu, v ilustracijo tega naj služi sledeče: „Laib. Ztg.“ 24. in 30. jan. 1904 ima samonemški razpis: Bezirks-hebammenstelle für Morautsch und Unterkoses. . . . k. k. Bezirkshauptmannschaft Stein; — istotako samonemški („Laib. Ztg.“ 9. dec. 1903): Hebammenstelle für Čemšenik . . . isto glavarstvo. — Nadalje je samonemški: [„Laib. Ztg.“ 11. marca 04) Bezirkshebammenstellen in Afriach und Neuossnitz k. k. Bezirkshauptmannschaft Krainburg. (Dalje prihodnjic.)

LISTEK.

V spomin Ferdinand-u Majcenu gimn. profesorju

umrlemu dne 19. sušca 1905.

Ossa quieta, precor, tuta requiescite
in urna

Et sit humus cineri non onerosa tuo!
Ovidij.

Kaj nam prinesla, pomlad si, nam vedno trpečim Slovincem,

katerim sta jad in obup zvesta drugova povsod? Prinesla si grenko nam smrt, ž njo togo in žalost, ki nas je stresla takó kakor grom strese zemljó; Spet nas ostavil je mož, delujoč neprestano za narod,

bil si poštenosti cvet, bil si marljivosti vzor.

Mnogim mladeničem pot odklenil je on do omike, skrbno jih v šoli vodeč ter jih na delo budeč, mnoge v prosvete še hram gotovo bi vodil ljubeče, da mu nemila ni smrt vzela življenja moči.

Toda gorjé! Nenadoma ga je ljuta pobrala, v dobi še krepki možá vzela na večno je nam rodu na škodo in kvar, v veliko izgubo mladini, katere je ljubljeneč bil, katero je ljubil nad vse, dokaj za njó žrtvujoč, kjerkoli je bila priložnost, zlato jej srečo želeč, ljubo jo poučujoč. Mnogo Ti let ostani spomin, predragi pokojnik!

Tebi hvaležnosti znak zvestih slovenskih sinov, svež Ti ostani spomin med ljudstvom pristrčno Ti vdanim

kakor na Pohorju svež smreke košate je vrh.

Božidar Flegerič.

Spomin na predpust.

Prišel je domu ves zaspan,
ko mežnar odzvonil je dan.

Mračna soba.

Na mizi leži že dokaj oguljen frak, bela kravata, manšete in druga obleka v bujnem neredu, na tleh je par kotiljonov, srajca in hlače v idealni slogi, kakršne ne najdeš kmalu na Slovenskem. Zrak je prepojen raznih parfumov in drugih duhov neznanega izvora. Ura tiktaka važno in enakomerno svoj tiktak in kaže resnega lica na deset.

Pesnik Drenik teka po sobi kakor zblaznel. Glava mu je vroča kot razbeljeno železo in težka, in lica so mu blede in upadla. Oči mu švigajo nestalno od predmeta do predmeta ali pa se izgublajo v nejasno daljavo, a ves život mu obletavajo mravljinici. Prihaja mu vroče, a zopet ga stresa mraz.

Soba mu je pretesna. Z dolgimi, nestalnimi in opotekajočimi koraki jo meri od desne na levo in naopak, od spodaj navzgor in nazaj. Včasih se prime za stol ali mizo ali omaro, da dobi zopet ravnotežje.

V glavi mu šumi, vre in kipi in mu jo hoče raznesti. Misel temna in nejasna izpodriva misel, nerazločne, senčne slike pode druga drugo.

„Blaznim“, je zastokal s hropečim, bolestnim glasom in se zatekel v temen kot.

„Blaznim . . .“

Zaropotalo je, in na tla je padla lepa umetna palma z rezljano mizico vred.

Razbila se je skledčica, in miza je zastokala ob izgubi dveh nog.

A pesnik Drenik je zaničljivo pogledal tja v kot na razbito skledčico in siknil krilate besede: „Vse ničévo . . .“

In zopet teka po sobi in si puli lase in se tolče po razbeljenem čelu.

„Ustrelil bi se . . .“

Stopil je k oknu in razgrnil zastor.

Zunaj sije beli dan, a v njegovi duši je tako temno, grozno temno in prazno in pusto, zunaj polno glasnega in veselega življenja, a on umira v mračni in zaduhli sobi.

Umira . . .

Čuti, kako stega po njem koščena, ledena roka, kako mu dreveni in ledeni desna noga, sedaj leva, zmirom dalje, dalje, bliža se srcu . . .

Umira . . . pada . . .

Nasloni se ob zid.

Zopet mu začena srce utripati glasneje in močneje, v glavi mu zašumi, a pred očmi se mu dela tema in iskrijo iskre.

Čelo pritiska ob ledeno šipo.

Vladni birokratizem — kvar našega kmeta.

(Notica gg. državnim poslancem).

Zaman se trudijo človekoljubni socijologi in umni gospodarski politiki, kako bi se obvaroval kmetški stan pred prevelikimi plačili in bremenami. Dokler bode birokratizem — uradniki naše vlade — kmetu nalašč in navzlic po nepotrebnem pruzročal troške, naj le opuste socijologi in gospodarski politiki svoja težka razmišljanja. Škoda trnda in časa! Trdosrčni birokrati, trinogi našega gospodarstva, bodo znali vselej vse tako zasukati, da bodo zadeli troški kmeta tudi v takih zadevah, ki bi se dale opraviti brez troškov.

Naš kmet največkrat niti ne ve, da mu dela birokracija nepotrebna plačila, a kadar se tega zave, zagodnja sicer doma za pečjo, stiska pest, ker čuti, da se mu je prizadjala krivica, a dalje si ne ve pomagati. Tako ostane stvar lepo zagrnjena in nobeden pes ne zalaja v nočni temi, ki bi opozoril speči narod in brezskrbno vlado na birokratske njene izvršilne organe, ki tirajo svojo škodljivo taktiko na gospodarsko škodo našega kmeta nemoteno naprej.

Po naključju je izvedelo naše uredništvo od moža kmetovalca iz Jurklošterske občine za jako poučen slučaj, ki se je dogodil pred kratkim kot dokaz, da je naša trditev resnična.

Odbor občine Jurklošter je bil pred 3 leti podelil nekemu učitelju častno občanstvo. Akoprav imajo občine v smislu občinskega reda polno pravico in moč podeljevati zaslužnim možem častno občanstvo, da so le avstrijski državljani, je vendar c. kr. okrajno glavarstvo v Celju iz neznanega nagiba preiskovalo, ali je bil ta sklep občinskega odbora zakonit ali ne.

Stvar je sama na sebi brez posebnega pomena ter je nam in narodu pač vsejedno, ali se veljavnost takih zadev preiskuje ali ne, a če pribijemo dejstvo, da je dalo c. kr. okrajno glavarstvo v ta namen ves občinski odbor in sicer uprav v dan 1. svečana 1905., ko je bil v Jurkloštru sejem, poklicati na uradni dan v Celje, nam bode takoj jasno, da je glavarstvo ravnalo v veliko gmotno škodo vseh odbornikov. To popolnoma neopravičljivo postopanje c. kr. okrajnega glavarstva je sposobno škodovati odbornikom v dvojni meri, namreč pruzročiti jim stroške tri ure dolgega peš hoda do železniške postaje v Laškem trgu, železniške troške do Celja in nazaj domov ter jim zraven tega še onemogočiti sejmov dobiček. In vendar ima in mora c. kr. okrajno glavarstvo imeti vse sejme svojega področja v evidenci ali razpregledu in te sejme v svojem „Uradnem

listu“ javno razglašati. Ono je torej naprej vedelo, da je dne 1. svečana v Jurkloštru sejem.

Vprašamo torej visoko vlado, gospode drž. poslance in vso slovensko javnost, po kakšni in po kateri pravici smejo uradniki c. kr. okrajnega glavarstva v Celju tako oblastno in na škodo naših kmetovalcev postopati?

Izvolitev častnih občanov spada med avtonomne posle vsake občine in se sme tak sklep samo tedaj razveljaviti, če se je kršil zakon.

V smislu § 89. občinskega reda za Štajersko nadzoruje država po svojih okrajnih glavarstvih občino samo toliko, da ne prestopi svojega področja in da ne ravna zoper zakon. Ta oblast lahko ukaže, da se ji naj naznanjajo sklepi občinskega odbora in da se ji dajo potrebna pojasnila. A v ta namen ni treba klicati vseh odbornikov na uradni dan in jih osebno zasliševati, v to tudi ni neobhodno potrebno predlagati sejnega zapisnika v izvirniku, temveč je to zakonito nadzorstvo že v zadostni meri doseženo, če se predloži njegov vidimirani t. j. od županstva uradno poverjeni prepis na ogled.

Se celo v slučaju, če bi bil kdo nložil ovadbo, da je dotični sejni zapisnik ponarejen, ni potrebno klicati vseh odbornikov na zaslišanje, temveč se ovadba odstopi državnemu pravdnstvu, ki se da o zadevi najprej po orožnikih podučiti in šele potem zasliši odbornike sodišče; troški tega postopanja ne zadenejo odbornikov, temveč krivca, oziroma državo. Toda c. kr. okrajno glavarstvo v Celju ni nastopilo te poti, velikoveč se je poprijelo one, ki škodi kmetu.

Okrajno glavarstvo tudi ni hotelo pozvanim in zaslišanim priznati nobene potnine in jim tudi ni hotelo pojasniti, če je kdo in kdo je nložil pritožbo zoper rečeni sklep občinskega odbora.

Kaj je doseglo glavarstvo s svojim škodljivim ravnanjem? Nič drugega nego to, da so vsi zaslišani dali v zapisnik izjavo, da so bili častno občanstvo podelili zaslužnemu učitelju s soglasnim sejnim sklepom, tako so se neverjetni Tomaži vlade do dobra prepričali, da je Jurklošterski občinski odbor sklepal v zakonitem smislu ter da vlade ta zadeva nič več brigati ne sme.

C. kr. okrajno glavarstvo v Celju je s tem tudi pokazalo, da ima dvojno mero, boljše za nemškutarje, a slabšo za slovenske narodnjake. Ako bi šlo za častno občanstvo kakega nemškutarja, bi postopalo čisto po ceni, a tu je šlo za zaslužnega slovenskega narodnjaka, zato je bilo treba vijak seveda z nemško odurnostjo prav močno naviti, da se je odbornikom iztisnilo iz žepa nekoliko kron in se jim onemogočil sejmov dobiček, če že drugega uspeha ni bilo.

Taki slučajji se med nami Slovenci pogosto dogajajo, a ne pridejo zavoljo suženjske naše

potrežljivosti na dan. Naše priprosto ljudstvo se ni dovolj zavedno, niti zrelo za narodno politiko. Drugi narodi znajo uplivati celo na cesarje in kralje, da jim morajo vladanje prikrojiti po njihovih koristih in pravicah, mi Slovenci pa doslej nismo bili niti toliko zmožni, da bi si upali okrajnemu glavarstvu — najnižjim političnim državnim uradnikom — pokazati zobe. Pri nas se najdejo celo med tako zvano inteligenco ljudje, ki si štejejo v veliko čast, če se jim glavar ali komisar prijazno nasmeje in ki se jim po svoji suženjski duševni naravi dobrikajo na vse mogoče načine. Taki ljudje škodujejo narodu največ, ker dajejo birokratizmu pogum nastopati proti narodu z valpetovo krutostjo.

Gospodje v uradih c. kr. okrajnega glavarstva v Celju se igrajo z nevarnim orožjem. Naše ljudstvo je doslej vse prenašalo molče, a dvomimo, če bode hotelo za naprej biti še volkovo jaguje. Kadar bode mera polna, oglasi se tudi isto, rekoč: „Nismo mi zaradi vas na svetu, temveč vi ste zaradi nas tu!“

Duh časa in pravičnosti zahteva, naj se slučajji ala Jurklošter-Celje in drugi podobni razkrijejo javnosti. Naj se torej naznanjajo stvarno našem uredništvu. S tem se bodo odpravljali škodljivci naših pravic ter se bode pripomoglo, da se v „Domovini“ otvori močno pogrešani predal za občinske zadeve v večjo in boljše spoznavanje nam prizadjanih krivic.

Oškodovani možje jurklošterske občine naj vložijo o dogodku pritožbo proti ravnanju glavarstva pri svoji občini v zapisnik, katera se naj uradno z njimi vred pritoži na namestništvo v Gradec, ob enem se naj obrnejo s pismom na katerega državnega poslanca, sklicevaje se na vsebino današnjega našega članka.

Dovoljujemo si vse naše gg. državne poslance opozarjati na škodljivo ravnanje vladinih uradnikov, da izve o njem osrednja vlada na Dunaju.

Slovenske občine, ki se čutijo še kaj zavedne, naj odklanjajo od sebe takšen način vladnega jerobstva, kakoršnega je doživela občina Jurklošter; občine so avtonomne, zato ne sme vlada z njimi ravnati samovlastno.

Občine niso nakovalo, a tudi ne železo za vladino kladivo, temveč so narodova kladiva za zastopanje narodovih pravic proti krivičnosti preširnega birokratizma.

Jurija Vege 150letnica.

Dunaj, meseca sušca.
(Izvirni dopis.)

V dvorani hotela „zur Post“ na Dunaju se je zbrala v sredo 15. sušca odlična slovenska družba z namenom, proslaviti 150. rojstni dan

Tam pod sosednjim kapom razkriva beli golobček vzlic februarškemu mrazu in drgetajoč po celem životu ljubki družici svoje srce in jo zagotavlja v nežnih besedah vroče ljubezni in večne zvestobe. Drobnji vrabci čivkajo v lopi in si poredno nagajajo.

A pesnik Drenik je danes slep za bele golobčke, ki jih je že tolikokrat opeval, in za njih vroče ljubezen. Ko bi mu bilo bolje pri srcu in v duši in v glavi, pa bi gotovo zapisal v svojo najnovejšo zbirko:

„Golobčka dva se ljubita,
Vzlic mrazu tam se shajata
Pod kapom.
Životek jima drgeta;
A kaj za to mi marata
Pod kapom!
I jaz golobček bil sem tak,
Pod kapom parčeku enak
Pred leti.
A neko zimo, glej ga spak,
Dobil sem nahod prav težak
Pred leti.
Radeč moj nos, hripavi glas
Napravil ljubo mi ta čas
Nezvesto.
Golobček, pazi, dok je čas,
Da ne zgubiš, kakor sem jaz
Nevesto.“

Ko bi mu bilo bolje pri srcu in v duši in v glavi, bi gotovo obogatil ubogo slovensko literaturo s tako lepo pesmico.

A tako!

Škoda . . .

Čelo pritiska ob ledeno šipo in krči pesti.

V oknu nasproti se je malce odgrnil zastor in radovedno solnce je poslalo takoj nekaj urnih

žarkov, da mu poročajo o življenju tam v sobi. In svitli žarki se že poigravajo na zidu, na zastorih in kukajo skrivno in sramežljivo skozi okno. Nikdo jih ne vidi. Že so prodrli skozi okno, že se igrajo z drobnimi čipkami na vnožju bele postelje. Pogum! . . . Kako božajo drobno glavico, kako se igrajo z zlatimi laski! Glavica se je zganila in drobnji žarki so že spet na zidu, na strehi, dimnikih in vedno dalje, dalje.

A pesnik Drenik vsega tega ni videl, in ko bi videl, kar so gledali drobnji žarki, bi se mu menda čelo zjasnilo in duša bi mu zavriskala.

Tam v oknu je zagledal kup šopkov in med njimi . . . Ali prav vidi? Ga li ne vara oko? Ne, ne, ni mogoče; prav tak je. Torej je vendar bila ona tista Japonka. Oni vitki stas, oni glasek, nežen in nekoliko boječe trepetajoč, in oni šopek tam, ki ga ji je dal on . . . Da, da ona je bila. In kako je bila prijazna!

„Lepa maska, daj mi vsaj za trenotek uživati svit svojih očij, odkrij mi svoj obrazek in jaz sem najsrečnejši človek v tej veličastni dvorani!“ ji je šepetal.

A lepa Japonka se je zvonko nasmehljala in odkimala.

Da, da, ona je bila.

Pozabil je, da je pred pol ure že prav resno umiral, pozabil na ledene objeme koščenih rok. Glava mu je postajala lažja in srce mu je kipelo radosti.

Zavriskal je in zaplesal po tesni sobi.

A, grom in peklo! Na tleh leži umivalnik kot „na tleh leže Slovenstva stebri stari“, in voda se vesela svoje prostosti razliva po pre-

progah, pod posteljo, proti durim . . . „Ali komaj vrata so odprta“, že zareglja stara kuharica:

„Go-gospod! Gospod Drenik! Za pet svetih . . .

Oh, oh, oh . . . Gospa zblazni, če to vidi . . .

„Neumna, škilava, grbava proza! Zblazni, zblazni . . . Naj zblazni, a jaz ne zblaznim, ne umrem, ne, ne, sedaj ne, ko imam Olgo, Olgico . . .“

Duri se zopet odprlo in pesniku Dreniku prifrči v obraz šopek.

„So was! Kar danes obračunajva, danes, slišite vi, vi . . . kar danes petindvajsetega in potem . . . Vi, vi . . . A tale šopek in tiste bonbončke od sinoči odračunim; saj vem, da bi morali zaradi njih stradati mesec dnij.“

Oficijala Čuša vdova je zaloputnila za seboj duri, da se je hiša stresla.

Torej ni bila Olga, ampak . . . Grozno! . . . In oni šopek? Še je tam, še je v oknu. Pesniku Dreniku se je zmračilo pred očmi, omahnil je na posteljo, segel hlastno na nočno omarico in si nastavil v usta mrzlo cev . . .

Močen curek hladnega sifona ga je precej pokrepčal za daljne duševne in telesne boje.

Ob devetih zvečer se je pa selil pesnik Drenik, pustivši vse svoje stvari v začasni shrambi gospe oficijalke, k predmestnemu čevljarju Urbanu v mrzlo podstrešno sobico in se zaklinjal pri blede luni in svoji pesniški karijeri, da ne pogleda pri prihodnjem balu več nobene Japonke in da ne ostane nikdar več do sedmih v kavarni.

Trojiški.

slavnega slovenskega sina, učenjaka in junaka Jurija barona Vege. V dvorani je bil med bujnim zelenjem postavljen kip Vegov, osnutek za spomenik, ki se ima postaviti v Ljubljani.

Razun lepega števila Slovencev, naših in hrvatskih državnih poslancev sem videl tudi lepo število Čehov, med njimi češke drž. poslance: dr. Pacak, dr. Herold, dr. Ladislav Dyorak, Čipera, dr. Hruban, dr. Stojan, Skala; dalje so bili navzoči sledeči člani poljskega kluba: dr. Barwinski, dr. Dluszanski, Merunowicz, Popowski, dr. Petelenz, Romanczuk. Vzneseno radost je med gosti vzbudila navzočnost češkega ministra eks-celencije dr. Ant. vit. Rande. In menda je prvokrat, da je pri slovenski slavnosti bil navzoč minister. Vojni in naučni minister sta poslala slavnostnemu odboru prispevke. Več odličnih slovenskih društev je poslalo k tej znameniti slavnosti deputacije.

Pozdravni govor je imel častni predsednik odbora za prireditve Vegove slavnosti, g. dr. M. Ploj, dvorni svetnik, drž. in dež. poslanec. V vznesenih besedah je povdarjal navzočnost tolikega števila zastopnikov bratskih slovenskih narodov: češkega, hrvatskega in poljskega, ki so prišli, da s Slovenci proslave slaven spomin učenjaka in junaka Jurija barona Vege, kojega je rodila priprosta slovenska mati. Navdušeni pozdrav g. dr. Ploja je našel glasen odmev. Moški pevski zbor, sestavljen iz pevcev akad. društev „Save“, „Slovenije“ in izobraževalnega zabavnega in podpornega društva „Zvezde“ je zapel pod vodstvom g. Vinko Krušiča, pevovodje „Zvezde“ mogočni Anton Foersterjev moški zbor „Samo“, ki je napravil najboljši utis.

Slavnostni govor je imel g. dr. Andrej Ferjančič, drž. in dež. poslanec. Podam vam začetek in konec govora:

Govornik je pričel tako:

„Zbrali smo se danes, da se poklonimo spominu svojega velikega rojaka Jurija barona Vege, rojaka, ki je po svojih slavnih delih na polji znanstva, kakor tudi po svojih nesmrtnih junaških činih na raznih bojiščih povzdignil ime svoje in naše domovine slovenske. Pozno se je širše slovensko občinstvo vzdramilo do tega spoznanja, malo da ni ostal Vega rodod Spanec, za kar so ga bili proglasili; zato so si stekli njegovi životopisci, med njimi g. stotnik Fridolin Kavčič neveljivih zaslug, da so to diko slovenskega naroda oteli pozabnosti svojih rojakov ter dokazali, da veliki Juri Vega je bil priproste slovenske matere sin. Zato pa, slavna gospoda, popravimo zamudo, skazimo čast temu svojemu rojaku ter uporabimo vse sile, da se mu čimprej v slovenski metropoli, beli Ljubljani, dvigne spomenik, ki bo poznim rodovom pričal o slavi učenjaka in junaka, slovenskih roditeljev sina Jurija Vege.

Na mestu bi bilo podati pri današnji slavnosti obširnejši životopis Vegov, omenjati njegova dela, s katerimi se je proslavil na znanstvenem polju ter opisavati njegove junaške čine na bojnem polju, s katerimi je obujal občudovanje svojih sovrstnikov, toda v okviru današnjega obširnejšega programa je to nemogoče in omejiti se moram na to, da samo z nekolikimi črticami podam njegovo sliko.

Govornik je podal jasno sliko Vegovega zanimivega življenja ter delovanja na bojnem in nčenjaškem polju. Vega je bil epohalen kot učenjak. Z junaškimi čini odlikoval se je pri obleganju Belgrada proti Turkom, pri obleganju trdnjave St. Louis proti Francozom; slednji so mislili, da te trdnjave ni mogoče zavzeti; dalje pri obleganju utrd obliki Weissenburga in Lauterburga, Manheima in Mogunije. Vega je za svoja vojaška dejanja bil odlikovan z vitežkim redom cesarice Marije Terezije ter l. 1800 od cesarja Franca bil povišan v baronski stan. Mnoge učene družbe so ga imenovali svojim članom.

Najzanimiveje pri tem pa je to, da je Vega po večem svoja dela pisal na raznih bojiščih. „Inter arma silent musae“ — genialni Vega je pa delal v tem izjemo.

Vega je živo ljubil svojo ožjo domovino; dokazal je to posebno s tem, da je svoja dela podaril kranjskim stanovom in jim en del izrecno posvetil s pismom, v katerem se hvaležno spominja svoje ljubljene domovine. Kranjski stanovni so ga sprejeli kakor sočlana med se. L. 1802 je avanziral za podpolkovnika.

Toda Vegi ni bilo sojeno dolgo uživati sadov svojega uma in truda ter svojih junaških dejanj, ni mu bilo sojeno, še dalje se odlikovati na znanstvenem in nabirati si še dalje lovorik na bojnem polju. L. 1802 je žaloval Dunaj, ko se je razširila vest, da je Vega našel smrt v valovih Donave, šele 48 let star.

Mislilo se je sprva na samomor, a dognano je, da je bil žrtva zavratnega napada. Storilec ga je oropal in palmil idočega čez neki most v Donavo.

To so samo nekateri podatki iz sicer kratkega, a slavnega in plodovitega življenja, moža porojenega od priprostih slovenskih starišev. Študiral je Vega v pomanjkanju in bedi. Stopil je kakor prostak v vojaške, a že po enem letu službe je postal oficir, dosegel je stopinjo podpolkovnika, a da mu je bilo sojeno dalje živeti, ni dvojbe, da bi bil dosegel najvišje vojaške stopinje. Kakor znanstvenik je bil pripoznan od celega

sveta in odlikovan od številnih učnih družb. Vsprejet je bil med kranjske deželne stanovne in od cesarja povzdignjen v baronski stan.

Kakor učenjak je Vega eden izmed mnogih, katere daje mali slovenski narod velikemu nemškemu sosedu in kateri jih tako rad reklamuje za svoje učenjake. Vega je poleg nešteti drugih živ dokaz, da v slovenskem narodu se nahajajo duševne sile, katere prodirajo na površje in si priborijo veljavo vkljub najneugodnejšim razmeram, s katerimi se jim je boriti. Slovenski narod je mal po številu, po nadarjenosti in duševnih vrlinah je velik narod. Zgodovina nam kaže male narode, kateri so si priborili tako v znanstvu, na bojnem polju, v umetnosti in sploh v vsej kulturi prvenstvo.

Slovenski narod, sedaj tlačan svojih mogočnih sosedov, ne potrebuje drugega, kakor da se prosto razvija. On potrebuje učilišče in to od najnižjih do najvišjih in ne bode mu treba oddajati svojih velemov sosednim, s kulturo nasičenim narodom, slovenski učenjaki bodo dičili naša učilišča in Slovenec bode tekmoval z drugimi narodi z uma svitlim mečem za vse, kar je veliko in lepo. Za to nam je dokaz velem, čegar spominu se danes klanjamo — Juri Vega. Slava njegovemu spominu!

Nastopila je operna pevka, hči inženjerja in tovarnarja g. Frana Zmerzlikarja gospica Marijanica Zmerzlikarjeva. Pela je iz Vikt. Parmove opere: „Urh, grof celjski“, arijo Marijetice tako nežno in ljubko, da se je občinstvu koj s to pesnijo prikupila. Druga njena točka je bila: „Toskanska barkarola“ zložil Kamilo Mašek. Glasno so tudi to pesen odobraval. Nato je še zapela pesen, ki ni bila na vspeh. Prvi jugoslovanski godbeni kvartet je igral z vso virtuoznostjo Mendelssohnov: „kvartet — D — dur I.“ in Čajkovskega „Kavatino“. G. K. Jeraj je ta večer dokazal, da je virtuoz prve vrste. Vrstile so se krasne slovenske pesni, katere so peli zbori ali posamni solisti v veliko zadovoljnost.

Koncertni vspeh bil je zelo obširen in godba bos. herc. pešpolka št. 4 je že nestrpno čakala, da prične s svojim tudi obširnim programom, na katerem je bilo prvič na Dunaju pri slovenski slavnosti več točk slovenskih skladateljev. Največ radovednosti vzbujala je prva točka „Vegova koračnica“, skladba g. ravnatelja Ivana Tomaževiča, ki jo je na slavnostni večer prvič igrala vojaška godba. Njen utis je bil velikanski. Že dolgo nisem čul tako burnega odobravanja. Morala jo je godba ponoviti, skladatelju so vsi srčno čestitali. Spomin na Vegovo slavnost ostane gotovo za vse pričujoče trajen in tudi v gmotnem oziru je vspešen.

Domače in druge vesti.

— Slovenske trgovine v Celju. Počasi se kaže preobrat v celjskem narodnem boju; kdor ga ne opazuje dan na dan na lastne oči, opazi komaj, da prihaja slovenski živelj vedno bolj na površje. Na zunaj so si pač mestni patrijarhi znali ohraniti nemški značaj mesta, a znotraj to nemštvo gnije in hira. Kot trhel hrast zagrnji prej ali pozneje to psevd-nemštvo v grob. Mi, ki imamo priliko gledati ta razvoj, vidimo ta težki in neenaki boj, ki ga bijemo Slovenci z močnejšim nasprotnikom, ki ima na razpolago vsa sredstva razen zaslonbe od strani naroda, katerega podpira na vse mogoče načine Gradec in Dunaj! Naš trgovski stan se sicer zadnja leta ni bogve kaj pomnožil, a kar ga je, je trden in gospodarski močan. Nemci pač skušajo svoje trgovine pomnožiti in okrepiti, ali njihovi vspehi so sami navidezni, efemerni. Koliko pa jih je, ki odidejo iz našega nehvaležnega mesta, kjer Slovenci nočejo več polniti lačnih nemških trebuhov. Eden njihovih trgovcev je zadnji čas napovedal konkurz, drugi je izginil. Bil je to zlatar in „turnar“ Blessig. In tako gre naprej in tako pojde! Slovenci, mi pa podpirajmo narodne trgovine, ki so solidne, poštene in kjer trgujejo naši ljudje. Mi imamo svojega zlatarja v mestu, gosp. Rafka Salmiča, zato je pač neodpastljiv naroden greh, ako naše dame vidimo zahajati v Jichovo ali Pacchiafovo štacuno. Nam je treba stroge doslednosti v narodnem življenju, vedno in povsod mora veljati naš princip, da podpiramo samo svoje. Trdno, kot iz granita izklesano, stoj naše geslo: „Svoji k svojim!“

— Šoštanjke volitve. Koliko si prizadevajo Nemci, da bi dobili trg Šoštanj v svoje roke, o tem priča najbolj interpelacija „dičnega“ Pommerja v državnem zboru, ki jo je stavil pred tednom. In kaj je navajal gromonosnik v tej znameniti interpelaciji, ki jo je naperil na notranjega ministra? Ali se ni potresla v svojih tečajih Avstrija, ko je celjski zastopnik navajal „vnebovpijoče krivice“, ki jih prizadevajo šoštanjki

Slovenci ubogi nemški pari? Nič drugega ni znal navesti nego to, da so Slovenci uložili reklamacije proti volilnemu imeniku zadnji dan in šele, ko je minula šesta ura! Tako daleč je slepa strast zavedla šoštanjke pristne Nemce, da ne vedo, da se dan ne neha ob 6. temveč ob 12. uri. Sicer pa je to takšna malenkost, da ni vredna besede, a profesorček Pommer jo je razblinil v strašen veleizdajski čin, ki grozi podreti temelje države. Kako objestna in naduta je peščica šoštanjkih posili-nemcev, dokazuje v prejasni luči tudi dejstvo, da jim niti slovenjegraški okrajni glavar, Čapek, ki je bil vedno nepristranski in objektivni v službi, ni po volji. Da, res je, da ima glavar gledati na to, da se izvrše volitve strogo v smislu zakona, in vprav to je naša zahteva! Šoštanjka občina pa ne pride nikdar v druge roke kakor v slovenske, ako bo imel prvo in edino besedo avstrijski zakon. Navedli smo zadnjič slučaje, ki v kričeh barvah kažejo, kako si Nemci tolmačijo zakon. Da pride šoštanjka občina v Nemške roke, ki jo v ogromni večini tvorijo čistokrvni Slovenci, bi bila to gorostasna nepravda, ki bi sekala v meso slovenskih davkoplačevalcev. Kar hočejo zdaj doseči Nemci, to je anarhističen napad na našo posest, na naše pravice. Šoštanjkim Slovincem pa kličemo: Hrabro naprej, da zmaga naša pravda, da pridete v triumfu iz boja, kamor vas kliče domovina, kamor vas zove naš jezik, najdražja svetinja materina. Slovenci gledamo s ponosom in zaupanjem na šoštanjke borce. Bog in narod!

10.000 K za vodovod v Šoštanju je dovolil upravni svet Južnoštajerske hranilnice v Celju v svoji seji dne 30. t. m. Sodni okraj Šoštanjki je vzajemno z Vranskim, Gornjegrajskim, Šmarskim in Sevnškim ustanovil imenovano slovensko hranilnico in poleg treh dijaških stipendij z glavnico po 10.000 K (za vsako) bode zdaj Šoštanj vžival prvi izdatno podporo pri napravi njemu toliko potrebnega vodovoda.

— Jezik čistite peg. Poslano. Čuli in gledali smo Lanovec, Pajka in Kremenjaka v celjskem „Narodnem domu“. O tej priliki smo pa tudi slišali izmed občinstva vprašanja, zakaj „Streber“ ni hlepil ali hlepah, zakaj mora biti Lanovec „šoštari“ in ne kopitar, zakaj mora slovenska „gnjat“ imenovati se na slovenskem odru z grdo popačenim nemškim imenom, katerega rabijo samo Nemci najnižje olike — šunka; — zakaj mora Pajk biti „šuff“ in ne tolovaj? — Jurčič je že o svojem času se uprl prmojudševskemu jeziku na ljubljanskem gledališču. Pomagalo je tedaj nekoliko. Črez četrto stoletja pa se silijo med omikane Slovence „Žaneti z Iblane“. Ne kvarite nam jezika, posebno ne tam, kjer bi ga imeli „čistiti peg“ — V Ljubljani pišejo, da gledališče upliva na jezik občinstva, pridevajo pa prav po Žanetovo, da jim je gledališče — „eine Herzenssache“.

Ozeg.

— Vojaški nabori so se začeli v Celju v tork. Prvi dan se je vršil za mesto, in sicer je prišlo 38 domačih poklicancev in 20 tujih. Od teh je bilo potrjenih 8 domačimov in trije tujci. Drugi dan so prišli pred komisijo fantje iz Savinjske doline. Večidel so se pripeljali na vozovih, okrašenih z narodnimi trobojnicami med petjem v mesto, kjer pa so policaji kot skobci prežali nanje. Pri tem jim je šel na roko tudi zagrizenec Grad, ki je v svoji ključavničarski delavnici čakal na fante. Enega od njih pa je čelo neusmiljeno in sirovo suval z glavo ob zid. Fantje so namreč pripeli nič hudega sluteč po Gizelini ulici, Grad pa se je vrgel mednje in nekega fanta s pomočjo svojih delavcev, ki so oboroženi z železom prihruli od nakoval, vlekel v delavnico, kjer so ga vrgli na tla in zvezanega bili kot živino. Na ljubljanski cesti pa se je posebno odlikoval „mavtner“ Beneš, ki je bil ta dan tudi policaj. Kričal je namreč, da sme ravnatako aretirati kot redarji. Koliko je neki dobil za svoja junaška dela?

— „Za domovino in cesarja“. Na nabor v Celje se je pripeljalo mnogo slovenskih korenjakov na vozovih, okrašenih z narodnimi trobojnicami in smrečicami, ovitimi s pisanimi trakovi, belomodro-rudečimi. V sredo so pripeli mladeniči iz Savinjske doline, in od teh so se zlasti odlikovali iz Gotovelj, ki so krasno zapeli več slovenskih narodnih pesmi. Danes, t. j. v petek pa so došli pred komisijo mladeniči od Št. Jurja ob juž. žel.

Na dveh vozovih, prvi je imel napis „Za domovino in cesarja“ so se pripeljali po Graški cesti ter vozili skozi mesto, „nemško“ Celje. Bilo je to nekaj divnega, ko je voz za vozom zmagonosno in ponosno šel po celjskih ulicah, mimo magistrata in naprej v „Narodni dom“. Kako so bodle narodne trobojnice v oči celjske renegate, a brezuspešno! Redarji niso imeli povoda posredovati, ker so se mladeniči zadržali prav mirno in dostojno. To je bilo vrlo, slovenski mladeniči! Bodite prepričani, da nas je vse celjske Slovence v srce veselilo ob pogledu na vas, ki ste tako lepo pokazali svojo narodnost in zavednost. Na praznik vaše mladosti vam je bila v mislih domovina, in kadar pride delavnik, tudi tedaj je ne smete pozabiti. Hrabro stojmo na braniku za naš dragi materni jezik, za naše pravice in našo čast! Potem bo še veličastnejše plapolala belomozna rdeča zastava v Celju!

— **Nova nesramnost c. kr. pošte.** Kakor smo vedeli, je odredilo c. kr. poštno ravnateljstvo v Gradcu, da pošte odslej ne smejo sprejemati slovenskih brzojavk, naslovljenih v Dobrno, ako se ne dostavi: Post Neuhaus bei Cilli. Te besede mora adresant seveda posebej plačati. Ne glede na to pa pomeni ta odlok najimpertinentnejše kršenje naših pravic, zajamčenih tako jasno v že tolikokrat citiranem čl. XIX. drž. tem. zak. To pomeni za Slovence čisto navadno nizkotno sekaturino in šikanano, za katero zasluži njen povzročitelj, da ga odslove. Od takih poštinih ravnateljev si naših pravic ne pustimo kratiti. Od naših poslancev pa pričakujemo trdno in zanesljivo, da store takoj vse potrebne korake in pred vsem interpelirajo trgovskega ministra, kaj poreče on k takemu postopanju. — Povdarjamo pa, da nima tukajšnji poštni ravnatelj s tem ničesar opraviti, obratno mu radi pripoznavamo, da ima najboljšo voljo, biti pravičen in nepristransk.

— **Celjski pošti.** Vljudno prosim, naznanite svetu, kakšne pridne uradnike imamo pri poštah in vlakih, ki ne razumejo slovensčine. Dopisnica iz Celja, naslovljena name v Godenice pri Središču in odposlana dne 19. marca je romala iz Celja mimo Središča na hrvaško zemljo v Vimico in od tam nazaj v Središče. Red mora biti povsod, in če ga na poštah ne poznajo, — je dovolj žalostno.

— **Štorjanarji v Celju.** Gostilno „Bierquelle“, Rotovski ulice št. 6. je imela doslej v najemu neka slovenska gospa iz Št. Jurja. Ker pa je doma kupila hišo in se preselila tja, je odpovedala najemino. V sredo pa je še ona gosposinjila v gostilni, a že pridero Štorjanarji, njim na čelu bodoči krčmar Tekauc v gostilno; med krikom in tuljenjem začno plesati in uganjati razne nesramnosti. Slovence opozarjamo, da bo odslej tam krčmaril nemškutar! V Celju pa imamo še tri slovenske gostilne.

— **Za lesotrzce.** Dne 4. aprila ob 9. uri dopoldne bo v Celju v hotelu Teršek shod lesotrzcev in obenem ustanovni shod društva južnoavstrijskih in ogrskih lesotrzcev. Sedež tega društva bo v Mariboru. Interesentje se vabijo naj pridejo že 3. aprila popoldne v Celje. Slovenskim lesotrzcem priporočamo obenem, naj pazijo, da jih ne bodo zapostavljali.

— **„Südmarkin“ kramar** je nanovo priseljen štacunar Stiebler, takozvani „der billige Mann“, ki s svojo preležano robo hoče kovati denar. Čuje se, da prodaja „Südmarkino“ perilo. Kdor bo torej kupil srajco tam, bo nosil judeža na prsih. Bodimo zavedni in ne dajmo se vsakemu pritepecu zvoditi za nos.

— **Iz Laškega.** Vsi nemčurji igrajo proti Slovincem zahrbtno politiko, skrivajo pa isto, kot kura svoje jajce. Nič jih bolj ne vznemirja in peče, kakor če se njihovo hinavsko početje razkriva pred svetom. To je grob njihovih nad, ker dobro poučenega ljudstva ne dobe tako hitro na lim. Takov grob so zapazili v zadnjem času nemčurški komandanti našega trga v predalih „Domovine“. In ta zavest jim ne da miru, ne pokoja. Z upom in strahom pričakujejo sedaj vsako številko „Domovine“: „Is bos?“ — „Jo!“ — „Du verß...“ Redakteur, hot er uns schon bider!“ — in s togoto prebirajo potem svoje obtožbe, na katere se ne da nič odgovoriti. Iz rok v roke roma potem uboga „Domovina“ od enega nemčurja do drugega, dokler je niso vsi prebrali. Potem pa stopijo skupaj in premišlujejo in sklepajo... Kaj bo, kaj bo! Seveda, da bi „Domovino“ vsaj oni sami dobili v roke, naj bi še bilo! Toda berejo jo kmetje, ki že komaj čakajo, da pride kak nemčur noter in ti nas bodo spoznali, vse nemčurje od konca do kraja, in nobenega ne bo več blizu, čeravno imamo tako radi njihove dnarce. In mi, ubogi nemčurji, bomo šli... Izmed najbolj boječih je še Hermanu Karl, dasiravno je ob drugi priliki, kadar je treba kako

slovensko zastavo odstraniti, zopet najbolj korajžen. Sedaj se je pa bojda že zarekel, da javno ne mara več nastopati proti „bindišarjem“ ker v „Domovino“ noče več priti, to je nekaj groznega zanj! Bode neki rajši bolj na tihem deloval proti njim, ker mu manj škoduje; toda „giftno-ptujsko kroto“ in pa „Südmarkove kolendre“ bode še tudi zanaprej delil. — In ko tako premišlujejo, pridejo do sklepa, da je treba tega salamenskega dopisnika narediti nesposobnega za nadaljno poročanje — potem bo mir, potem bo nemčurstvo rešeno. — Toda kako izvršiti? Do odprtega odgovora v časniku nimajo poguma, to bi bilo tudi brezuspešno, pa še škodovalo bi jim, delati se morajo miroljubne, nedolžne kot beli golobi... Bravo, bravo, bravo! Jo že imajo! Zakaj pa „špogajo“ svojo zahrbtno politiko? Zahrbtno se ga mora postrašiti z žuganjem in grozno. Terorizem, to je njih stara taktika, s tem so še vedno največ dosegli. — Poslušajte torej, kaki korajžni ljudje se nahajajo med laškimi nemčurji. Priče imamo, ko se je v neki nemčurški družbi, že opetovano grozilo dopisniku „Domovine“ z ustreljenjem! in to dvakrat ob navzočnosti c. kr. orožnika! — Državni pravdnik, kje si! Kakor upamo, je dotični orožnik zadevo vendar javil pristojni oblasti, toda vkljub temu hodi grozilec še danes nekaznovan okoli. Zopet drugokrat se je v imenovani lepi družbi posvetovalo, kje in kako bi se dobilo tega preklicanega dopisnika v past, kjer bi se mu takozvani nemški „faustrecht“ razložil, po domače rečeno, da bi se ga nabilo. Seveda bi se moglo to le ponoči zgoditi, ker po dnevi za to zopet nimajo korajže. — Pa najzanimivejše šele pride: Tej podli nizki druhali, ki grozi s streljanjem in pobijanjem, prihaja na pomoč tudi vodja okrajne sodnije, Marckhl na poseben način. Prepovedal je uradniku sodnije občevati s to in s to osebo, ker se mu zdi sumljiva, da dopisuje v „Domovino“. Glejte, glejte! G. Marckhl nam je že sicer iz Celja znan in proslul kot štreber trhlelega nemčurstva — toda s to prepovedjo je prekosil samega sebe. Enaka prepoved še niti v najzagrizenem nemčurškem mestu, v Celju, ne obstoja! Vprašamo, kdo daje g. Marckhlu pravico vtikati se na tako očiten in pohujšljiv način v nemčursko stvar ter prepovedovati občevanje z osebami, ki nimajo druge napake nad seboj, kot da so zavedni Slovinci? To so poskusi, s katerimi se upa propadajoča naša nemčurska klika zavarovati proti probujajoči se slovenski zavesti na koncu svoje vlade. Ti poskusi so pri vsej svoji podlosti le smešni. Podobni so utapljučem, ki grabi za slamnato bilko in upa na rešitev. Za nemčurske groznje pa se toliko zmenimo kot za lanski sneg, ako se le v to poklicani organi ne bodo začeli za nje bolj zanimati. Njih bedasti ukrepi nas ne ponižujejo — v čast so nam, kot rane zadobljene v boju za domovino... Za nami je ljudstvo, katero je slovenske odpadnike že davno obsodilo...

— **Sv. Jurij ob juž. žel.** Tudi jaz hočem malo čitatelje „Domovine“ seznaniti z našimi žalostnimi razmerami. Mislim bi kdo morebiti, da tukaj jako složno živimo, da smo vsi enega mišljenja in prepričanja, ker slovi naš trg Št. Jur kot naroden trg. Da, sloga je med prebivalstvom z malimi izjemami, pa v naših narodnih društvih in med društvu je ni. Če pa ni sloge, ve vsakdo, kakšno nasprotovanje je med njimi. Kar se je pa tukaj godilo in se še godi, to pa presega vse meje. Znano vam je, da smo si ustanovili „Katoliško bralno društvo“ pod predsedstvom g. župnika, kateremu je vse kaj drugega bolj mar, kakor izobrazba članov. Koliko je bilo nasprotovanja od iste strani ob ustanovitvi vrlo narodnega tamburaškega društva „Rifnik“, to ve celi trg, cela fara. Posebno se je odlikoval v tem gosp. Zličar, podpredsednik bralnega društva in nekateri drugi. Zato je mislil, da je v podpredsedniku bralnega društva združen ves odbor, in je meni nič tebi nič prilepil nekoč listek na vrata bralne sobe, da dekleta ne smejo skupno s fanti čitati v sobi, ampak morajo iti v mežnarijo, in se jim bodo tja nosili časopisi. Seveda so se temu drugi uprli, ker je tukaj dovolj prostora za oba spola. In ali niso dekleta bolj navdušena za narodno reč, ako vidijo, da niso same, da jim fantje vrlo pomagajo! Ker pa vem, da bode dolžil tamburaško društvo tega dopisa, zato sedaj naprej povem, da sem jaz to pisal, ki nisem ud tamburaškega društva, pač pa bralnega. Ker pa mislim še kmalu kaj poročati, ker je gradiva dovolj, zato ti pa povem, da se še danes ne bom popolno podpisal, pač pa pri zadnjem dopisu, do tedaj pa Iščiga.

— **Na Dobrni** dr. Jaborneg-ova modrost ne more biti posebno čislana. Kaj se je mož trudil, da bi prepričal dobrnske nemčurje in Nemce o potrebi „nemškega“ občinskega odbora na Dobrni; koliko pisarij je imel, sedaj pa gre eden najbolj zvestih namreč Šemerl-Feldin in vpraša za svet v — Št. Ilju! Pa je bojda slabo skupil. Pončili so ga na jasen dačin, da naj ne vtika svojih prstov v ogenj, da se ne opeče. Častitamo!

— **Vsi dobrnski nemčurji in Nemci** s celjskim dr. Jaborneg-om vred morajo biti sila slabi računarji. Pri nas ve vsak šolarček, da ima dan 24 ur. trije dnevi pa 72 ur. Tako daleč še na oni strani niso. Morebiti se pa dajo še — poučiti.

— **Rentmeister dobrnskih toplih** gospod Auer je sedaj ob času volilne borbe največjega usmiljenja vredna stvar na svetu. Izvesti mora vsa Jaborneg-ova povelja in to ni majhna reč. Zraven pa je še to, da g. Auer sam rajši komandira, kakor pa poslušati. Pa zaradi županskega stolca se pregrize tudi najtrši oreh in prepise, če je treba, tudi 50 pol papirja.

— **Brežice.** Poročali ste o tolovajskem napadu na Uršič & Lipejevo trgovino, kako mu je neznan rogovilež razbil firmo. Ne gre nam pa to v glavo, zakaj se je ta hudobija izvršila prav sedaj, ko je prišel znani Paidasch iz ječe, kamor so ga utaknili vsled proslule brežiške afere. Ob otvoritvi „Narodnega doma“ je namreč valil kamenje na „Sokole“. Sedaj pa je nekdo razbil z opeko slovenski napis. To da misliti.

— **Sromlje pri Brežicah.** Vršile so se občinske volitve v občini Sromlje dne 9. marca 1905. Bilo je lepo število volilcev od vseh sosednjih vasi, in to samih narodnih volilcev. „Štajerčani“ se niso upali veliko vtikati v volitev, ker so vedeli, da bodo svoj nemškutarski greben izgubili. Vložili so ugovor proti lepi postavni volitvi. Izmislili so si, da niso bila oznanila nabita na javnem mestu; a naš župan je že toliko moder in pameten, da je oznanila nabil na javnem mestu, eno pri občini, drugo pri nekem trgovcu in krčmarju. To pa sta gotovo javni mesti! „Štajerčani“ bodo šli s svojim ugovorom na „pufštajn“ v Brežice!

— **Občina Pleterje pri Brežicah** je dobila nedavno dopis od breške bolnišnice glede neke bolnice, pristojno v našo občino. Poslala pa nam je samonemško tiskovino, ki jo naj župan izpolni. Toda ne boš, breški Mihl! To nemško tiskovino smo poslali nazaj! Ako bolnišnica v Brežicah hoče kaj od nas imeti, naj pošlje dvojezično tiskovino! In res, čez mesec dni je prihajala, kakor smo hoteli. — Vse slovenske občine se opozarjajo, naj vedno in povsod stoje na braniku našega jezika. Imamo že precej vrlih županov, ki se zavedajo svojih pravic. Vračajte nemške tiskovine, ker slovenski župani niso sluge nemških uradnikov.

— **Za grobni spomenik rajnemu Ivanu Kaču** so še darovali: g. Edvard Kuketz, Laški trg 10 K, g. Ivan Apat-Kapla 3 K, vesela družba pri Irbarjevem vinogradu in sicer g. Franc Nidorfer Vrbje 5 K, g. Martin Lednik (Irbar) Mala Pirešica 3 K, g. Martin Ocvirk Mala Pirešica 3 K, g. Ivan Zupanc Žalec 1 K, g. Fran Košar Žalec 1 K. Za nadaljne prispevke se priporoča nabiratelj.

— **Poljudno znanstveno podavanje v Žalcu**, katero naj bi se bilo vršilo meseca marca, se priredi v nedeljo, dne 2. aprila t. l. ob 3. uri popoldne v V. razredu ljudske šole. Kakor znano, bode razpravljal g. profesor Vodnik iz Celja o elektriki in njeni praktični uporabi. K podavanju ima vsakdo prost vstop. K mnogobrojni udeležbi vabi

Narodna čitalnica v Žalcu.

— **Udiranje zemlje v Halozah.** Kakor se je bilo bati, se v Halozah zemlja ugreza naprej. Mnogo nasadov in stavb je uničenih, druge pa so v nevarnosti. Več sto prošenj so že vložili oškodovani kmetje na deželni odbor za pomoč, ali vse zastonj. Dva inženirja sta konstatirala nujno potrebo, da se kaj stori v tem oziru, in sta poročala deželnemu odboru. Ali ne zgodi se prav nič, in vsa zadeva počiva pri poljedelskem ministrstvu, in opravičen je strah, da bo ostala tam. Če pomislimo, kaj vse stori vlada, če se kje drugje pokažejo samo znaki ugrezanja zemlje, kakšen krik se zažene, a tukaj, kjer bijejo kmetje obupen boj za obstanek, se ne zmeni nikdo, da bi kaj storil. Zato so vsi ogorčeni in skrajno nestrpni. Samo lani meseca oktobra povzročena škoda je znašala nad pol milijona kron! Nevarnost je velika, več stanovanj se je že moralo opustiti. Naši poslanci naj store kaj v tem oziru, da predramijo vlado in opozore na njeno dolžnost napram svojim davkoplačevalcem.

— **Iz Frama** nam pišejo: Ali morda gospod Franc Pirkmajer ni nemškutar? Gospoda moja, poznam ga osebno ter sem bil že večkrat v njegovi družbi, a slovenske besede še nisem slišal iz njegovih ust; kaj je torej ta gospod drugega kakor nemškutar! Sicer tudi brez te okolnosti je nemško mišljenje in nemškutarska kakovost imenovanega gospoda v našem kraju nekaj do cela dognanega, nekaj takega, kar je samoobsebi umevno. To vam morajo torej biti čudni treznomisleči narodni krogi v Framu, ki obsojajo napade v zadnjih številkah „Slovenskega Štajerčana“ na tamkajšnjega gosp. nadžitelja Pirkmajerja! Seveda ti napadi se tičejo narodnega mišljenja imenovanih narodnih krogov, katerim še veliko, veliko nedostaja do popolne narodne zavednosti.

— **Iz Godenince pri Središču.** Malokdaj ali pa nikdar ne pride v javnost kaj od nas, dasi nismo takorekoč Bogu za hrbotom. Hvala Bogu, v našo občino romajo vsi slovenski časopisi, kar jih je na Štajerskem. Ptujška „giftna krota“ pa pri nas nima prostora; če prikvaka, jo spodimo kar hitro nazaj, odkoder je prišla. Za nemčursko nesnago ne maramo.

— **S sole.** Okrajni šolski svet celjski je izrekel v svoji zadnji seji zahvalo gosp. Francu

Friedrich, načelniku okr. šolskega sveta v Ljubljani, za ustanovitev tamošnje šolske kuhinje, in tamošnjemu nadučitelju gosp. Jožefu Košenina za otrokom podeljene obede.

Sv. Duh na Ostrem vrhu. Naša zupnija je ena najsevernejših točk slovenskega ozemlja, in naša šola je edina narodna v celem lipniškem okraju. Žalibog se je pri nas do sedaj premalo storilo za prebujo ljudstva, dasi je za to še precej dovoljeno. Sicer prihaja v zadnjem času nekoliko slovenskih časnikov, katerih vsak eksemplar ima najmanj po deset čitateljev v naš kraj, in se tudi tukajšnja šolska knjižnica prav pridno uporablja, ker izposojene knjige ne čitajo samo otroci ampak tudi starši. A to nikakor ne zadostuje, ker je večina že vse knjige, ki se nahajajo v naši šolski knjižnici, prečitala, in nam ni mogoče ustreči lepi želji po nadaljnjem in boljšem čitvu. Zato je podpisani krajni šolski svet sklenil vse storiti, da se razširi tukajšnja šolska knjižnica, in pripravljati tla za ustanovitev ljudske knjižnice v našem kraju. Ker pa je to z obstoječimi sredstvi nemogoče doseči, prosimo slovenske rodoljube, katerim je na tem, da sezidamo trden naroden jez zoper germanski naval, naj nam pošljejo knjig, primernih za šolske ali ljudske knjižnice. Knjige naj obsegajo povesti, ali poljudne gospodarske, prirodnoznanstvene, zgodovinske ali zemljepisne spise. Vsako nam darovano knjigo sprejmemo z največjim veseljem. Knjige naj se pošljejo na naslov: Krajni šolski svet pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu, pošta Lučane, via Ehrenhausen.

Hranilno in posojilno društvo v Ptuj je imelo leta 1904 prejemkov 2.368.502'95 K, izdatkov pa 2.342.070'59 K, torej denarnega prometa 4.692.573'54 K. Zadržnikov je bilo koncem 1904. leta 4095. Stanje hranilnih vlog koncem 1904. l. 2.162.078'36 K. Stanje posojil 1.934.293'63 K. Čisti dobiček 1904. leta znaša 19.529'25 K, od tega se je 7.238'95 kron določilo v dobrodelne namene.

Kako in do kedaj se še zamenjavajo vže iz prometa izključeni bankovci avstrijske veljave. Stari papirnati denar po 5 in 50 goldinarjev zamenjava se še do 31. avgusta 1907, po 10 gl. do 31. avgusta l. 1909 in po 100 gl. do 31. oktobra 1910. — Ako ima še kdo tak denar shranjen ali če ga slučajno kot založenega še v kaki knjigi ali skrinji najde, naj ga pošlje filijalki c. kr. avstro-ogrške banke v Ljubljani ali pa neposredno c. kr. avstro-ogrski banki na Dunaj s pismeno in po 1 krono kolekovano prošnjo ter priloži z naslovom napisan in z znakami za 35 v frankiran zavitek (kuvert). Prošnja naj se glasi približno takole: Sl. filijalka c. in kr. avstro-ogrške banke v Ljubljani. Podpisani prosim, da mi sl. filijalka izvoli zamenjati . . . komadov bankovcev po . . . gl. avstrijske veljave v bankovce kronske veljave in mi poslati zamenjeni bankovec v priloženem frankovanem zavitku priporočeno po pošti.

St. Ilj v Slov. gor. Pretečeni teden so orožniki nekega šolarja iz slavne nemške šole gonili nekaj časa po St. Ilju, potem pa so ga odpeljali v Maribor in ga tam izročili okrožnemu sodišču. To je pač nadepolna mladina! In katero šolo obiskuje? Slavno nemško šolo! Žal, da so otroci nemške šole večinoma otroci slovenskih staršev.

Iz Moravce pri Mali Nedelji. Pri nas se začelja vesela spomlad. Imeli bi se je veseliti, toda pri nas v Novem vrhu je vse drugače. Orožniki so nam spravili same močne može pod ključ. Seme „Stajerca“ močno klije. Kajti eden pristaš ga že od lanskega leta pridno zaliva v Mariboru in drugega so mu poslali ta mesec pomagat, tretji pa še mogoče pride.

Murska železnica izdaja samo nemške tiskovine na celi progi Radgona-Ljutomer. Ali res naši poslanci ne morejo opozoriti vlade in je s svojim vplivom prisiliti, da se ta krivica, ki se godi slovenskemu ljudstvu na Murskem polju, odpravi. Železnica in njeni uradniki, seve po večini Nemci, so za nas, ne pa mi za nje. Muropoljci, kje je Vaš narodni ponos? Železnica, ki smo jo največ mi z našimi prispevki postavili, je dolžna in njeni uradniki nam dati dvojezične tiskovine, drugače pa v boj, dokler se uradne krivice te vrste ne odpravijo.

Pomladanske orožne vaje odpovedane so pri naslednjih vojnih oddelkih vsled ukaza vojnega ministrstva, in sicer bi se morale vršiti za rezerviste bosanskega polka št. 2 (Gradec), lovskih bataljonov št. 5 (Trbiž), št. 17 (Judenburg), št. 21 (Bruck ob Muri) in št. 29 (Gradiška) od 15.—27. maja t. l.: dalje za nadomestne rezerviste navedenih bataljonov v istem času; — končno vaje dragonskega polka št. 4 in huzarskega polka št. 6 — vsi določeni trije termini: 1. maja, 15. maja in 29. maja. Za druga krđela določene vaje ostanejo v veljavi. Povod omenjeni odpovedi vaj v ukazu ni naveden. — Tudi ni določen kak drug čas.

Kako se od sedaj naprej list naroča? Od sedaj naprej ne bo treba naročniku več pisati poštne nakaznice, ako bodo pošiljali naročnino za naše liste. Treba je iti samo na pošto, tam oddati naročnino za celo leto, pol leta ali četrt leta in poštino 10 vin., povedati uradniku, ta in ta list želim dobivati, tukaj plačam naročnino za ta in

ta čas, nato da uradnik potrdilo za vplačano svoto in list je naročen. Seveda se lahko pošlje naročnina tudi kakor do sedaj po poštne nakaznici.

„Društvo slovenskih kujževnikov in časnikarjev“ v Ljubljani. Ker je odbor svojo nalogo, da razmeram primerno predrugači svoja pravila, že izvršil, sklicuje na sredo, dne 5. aprila ob 8. uri zvečer v „Narodni dom izredu občni zbor s tem-le dnevnim redom: 1. Poročilo o spremembi pravil; 2. volitev: a) predsednika; b) 9 odbornikov in 3. namestnikov; c) nadzorstva (3 člani) in d) častnega sodišča (5 članov); 3. določitev vpisnine in članarine; 4. event. predlogi. Vsi pisatelji in časnikarji, ki so že pristopili društvu, kakor tudi tisti, ki še nameravajo vstopiti, se nujno pozivljajo, da se zanesljivo udeležijo tega zborovanja. Pravila se dobe zadnje dni pred zborovanjem pri društvenem odboru. Pripomnja se, da lahko v društvo vstopijo tudi dame. Tisti gospodje in dame, ki nameravajo pristopiti društvu, se naj nemudoma javijo odboru.

Slovensko gledališče v Ljubljani ima v soboto, dne 1. aprila svojo zadnjo letošnjo predstavo. V nedeljo se je uprizorila nova slovenska narodna igra „Testament“.

Nemški otok na Slovenskem je znano Kočevje na Dolenjskem, kjer so se naselili švabski privandraci. Nemški kolonisti v nenemških krajih pa se ne zadovoljujejo s tem kar imajo, marveč „branjajo svoje nemstvo“ s tem, da segajo tudi po tuji posesti. To nalogo izvršuje pruska „Südmarch“ društvo za oropanje slovenske posesti. Te dni je ta pruska klika razposlala svoja vabila vsem občinam na Kočevju, da naj pristopijo k „Südmarch“ torej tudi slovenskim! In ta vabila je kočevska pošta razpošljala — poštne prosto! Torej delajo Prusi v naših krajih, že kar sami hočejo! In mi vso to — svinjarijo gledamo z zavezanimi očmi!

Trije slovenski najboljši slikarji Jakopič, Grohar in Jama, so razstavili skupaj z nemškimi in poljskimi umetniki na Dunaju v Secesiji. Čast našim slikarjem, ki jih celo tujina pozdravlja in spoštuje.

Koncerta ljubljanske „Glasbene Matice“ v „Narodnem domu“ v Trstu. Koncerta, katera je priredila na vabilo tržaških Slovencev ljubljanska „Glasbena Matica“ v Trstu dne 25. in 26. t. m., vspela sta v vsakem pogledu sijajno. Udeležba bila je taka, da večja ni mogla biti, kajti dotična dvorana v „Narodnem domu“ bila je do zadnjega kotička natlačena. Iz Ljubljane pripeljal je pevec in druge goste, katerih vse skupaj je bilo nad 520, poseben vlak v soboto. Na kolodvornu zbralo se je vse polno tržaških Slovencev, ki so doše kranjske brate pozdravili z navdušenimi živoklici. Prvi koncert je bil v soboto, drugi koncert pa v nedeljo. Pevski zbor „Glasbene Matice“ je izvajal vse točke tako fino in s takim občutkom, da je bilo občinstvo naravnost očarano. Navdušenja ni bilo ne konca ne kraja. Naravnost pretresljiv trenutek je bil, ko so po dokončanem sporedu začeli na galeriji peti slovensko himno „Hej Slovani“ in se jim je v petju pridružilo tudi vse zbrano občinstvo ter pevci na odru tako, da je ta himna donela hkratu iz kakih 1400 grl. Ljubljanski gostje vrnili so se v Ljubljano v nedeljo zvečer. Pred odhodom zbralo se je na železniškem peronu kakih 2000 tržaških Slovanov, da se tam poslovijo od milih jim kranjskih bratov.

Italijansko časopisje v Trstu v službi italijanske vlade. Že davno se je domnevalo, da dobivajo nekateri italijanski listi v Trstu podpore od italijanske vlade, kajti nekateri teh listov imajo tako malo naročnikov in odjemalcev, da bi niti mesec dni ne mogli živeti brez izrednih podpor. Zdaj je italijanski socialno demokratični list pojasnil, kaka korupcija vlada pri časopisju v Italiji in med drugim tudi povedal, da subvencionira italijanska vlada oba tržaška iredentovska lista in da je samo ministrski predsednik Zanardelli dal iz italijanskih vladnih fondov tržaškemu „Independentu“ 60.000 lir. To pomeni mnogo!

Italijansko vseučilišče nameravajo zdaj postaviti v Koper. To mesto pa je oddaljeno od Trsta le tričetrt ure vožnje, torej bi se s tem doseglo isto, kakor če bi univerzo postavili v Trst.

Beljak dedič. Nedavno umrla gospa Ana baronica Aichlberg je zapustila beljaški mestni občini za mestno bolnico svojo vilo in vrednostnih papirjev za 60.000 kron. Vilo bodo preustrojili za dom rekonvalescentov.

Nova kolonizacijska banka. Iz Zagreba poročajo: Zagrebška hrvatsko-slavonska banka je v zvezi z ogrsko hipotekarno banko in eskomptno banko odločila osnovati posebno banko za kolonizacijo in parceliranje zemljišč v Hrvatski in Slavoniji po vzorcu novo osnovane take banke za Ogrsko. Ta banka bi imela parcelirati v neobljudenih krajih velika posestva ter jih dati narodu iz preobljudenih krajev. Tako bi se uredila notranja kolonizacija ter bi se preprečilo izseljevanje. Glavnica, ki je že pokrita, je določena na eden milijon kron; banka pa stopi kmalu v živ-

ljenje. Kakor se govori, je to novo podjetje deloma naperjeno proti „Hrvatski poljedelski banki“ in pada v oči, da je ta nova banka v zvezi z ogrsko banko, ki ima enake svrhe.

Loterija.

Ni je stvari, ki bi se tako priljubila ljudem, zlasti ženskam, kakor je loterija. Začela se je tekom šestnajstega stoletja v italijanskem mestu Genovi. Tu so se vsako leto dvakrat vršile volitve. Izmed 90 plemenitaških rodbin so vsakokrat volili za voditelje po pet mož. Napisali so pred volitvijo na listke imena vseh 90 rodbin in jih vrgli v malo posodico. Dobro zmešane listke so nato žrebali, t. j. potegnili so zaporedoma pet listkov iz posodice. Vsakokrat se je zaklicalo ime izvoljenega plemenitaša.

Genovčani so začeli pri tej priložnosti staviti med seboj, kateri plemenitaši bodo izvoljeni. Najnavadnejša stava je bila „estratto“, t. j. stavili so na eno ime. Ščasoma so stavili tudi na 2 in 3 imena (ambe in terne), najdrznejši celo kvaterne in kvinterne. Občinski svetovalec Gentile je to prvotno stavo izpremenil in upeljal mesto imen 90 števil. Spustil se je z vsakim v stavo, ker je vedel, da je on gotovo na dobičku.

V Avstriji se je otvorila prva loterija na Dunaju. Dne 21. oktobra 1752 so prvič igrali. Ker je bil neki čevljar tako srečen, da je zadel terno in dobil 600 cekinov, je vzbudila loterija obilo zanimanja in kmalu je dobila sestre po drugih mestih. Dandanes je naša loterija sicer v državnih rokah, vendar se pa opravlja z malimi izpremembami še vedno tako, kakor pred 150 leti.

Loterija ni nič drugega kot dobro premišljena vada, ki koristi le onemu, ki jo ima v rokah; uravnana je namreč tako, da svota igralcev ne more biti nikdar na dobičku, loterijska blagajna pa nikdar ne zgubi. Da je naša trditev prava, naj dokažemo sledeči podatki: Že prvi loterist je preračunal, da izgubi pri „estratto“ stavitelj od 18 slučajev 17krat, dobi torej le 1krat. Ko ne bi hotela loterijska blagajna imeti dobička, bi morala pri tem ugodnem slučaju izplačati 18krat toliko, kolikor je stavitelj zastavil. V istini se je pa plačalo le 14krat, dandanes 12krat toliko, torej je blagajna na dobičku $\frac{1}{3}$ tega, kar so stavitelji znosili vanjo. Za „solo“ bi morala loterija plačati 90kratni znesek, plača pa le 57kratni. Enako je pri drugih stavah. Ako bi kdo hotel prav gotovo dobiti ambo, bi moral staviti vse ambe, ki so mogoče iz 90 števil, t. j. 4005 amb. Stava nanje bi znašala, če bi dali za posamezno ambo po 10 h, 400 K 50 h. Za vse ambe bi moral dobiti 400kratni znesek, ki ga je vplačal za dobljene ambe, dobi pa le 240kratni znesek, torej za 10 dobljenih amb le 240 K. Zguba znaša 165 K 50 h. Tern je iz 90 števil mogočih 117.480, za katere bi moral dati 11.748 K, dobil bi pa le okrog 4000 K, izguba bi znašala torej nad 7700 K. Za 2.556.190 kvatern bi moral plačati nad 1 milijon kron, dobil bi pa nazaj le za 30 amb in 20 tern, torej niti stotine tega, kar je zastavil. In kaj šele kvinterne! Izračunalo se je, da je med 90 številkami mogočih 43.949.268 različnih kvintern. Človek bi moral 6 let neprenehoma pisati, da bi vse sprivil na papir. Za stavo bi rabil 32 milijonov, dobil bi pa za vse to nazaj 10 amb in 10 tern, toraj le nekaj sto kron. Vse drugo bi bil čisti dobiček loterijske blagajne.

Iz povedanega je razvidno vsakomur, da igralci v celoti ne morejo nikdar dobiti niti onega denarja nazaj, ki ga zastavijo, loterijska blagajna pa da nikdar ne izgubi. Več kot tretjina vsega, kar ljudje stavijo, je čisti dobiček države, in da to ni majhen denar, uvidi vsakdo, če povemo, da znaša čisti dobiček od loterije samo v naši državi letno blizu 30 milijonov kron, ki so jih znosili ubogi zaslepljeni v loterijo.

Večina držav je izprevidela, da je loterija velikanska nesreča za ljudstvo, ter jo je zato tudi prepovedala in odpravila. Le „napredna“ Avstrija in pa Italija trpita to kugo še dandanes . . .

Slepa strast, znašati v loterijo vsak belič, je žalibog tudi v našem priprostem ljudstvu zelo razširjena. Marsikateri in zlasti marsikatera znosi teden za tednom lepe krajcarje v loterijo, ne zadene pa niti za tobak ali za sol. Kaka amba, ki se mu tu ali tam posreči, ga stane gotovo 50krat toliko, kolikor je dobil zanjo. Kako lep denar bi dobil marsikdo, ko bi tiste krajcarje, ki jih znosi vsak teden v loterijo, rajše dal na stran. Če stavi kdo vsak teden samo 50 h, bi zneslo to v 1 letu že 26 gotovih kron, dočim bi vse, kar bi v tem času zadel, znašalo morda toliko kot nič.

Naravnost smešno in obenem žalostno pa je, da verjame naše ljudstvo še raznim drugim sleparijam, ki se gode v zvezi z loterijo. Tu imamo zlasti na mislih razne bedaste ali pa zvite vedeževalke in prerokinje in pa takozvane egiptovske sanjske bukvice ali „trampihelne“, ki jih čisla marsikdo bolj kot vsako pametno knjigo, in jim verjame več kot sv. pismu, dasi se je imel že nešteto krat priliko prepričati, da je vse skupaj gola, drzna sleparija, ki računi le z neumnostjo ljudi. Povprašajte nekoliko, koliko takih sleparjev je že obogatilo z loterijo! Enako nerazumno pa

je, kako more pameten človek kaj dati na razne druge vraže, ki obstajajo pri stavi v loterijo, kakor uporaba raznih živalic n. pr. šmarnege pajka, da izvele številke, ki „bodo gotovo prišle“. Ali more biti res kdo tako praznoveren, da pripisuje tem nedolžnim živalcam tolik preroški duh, da bi vedele, katere številke bodo izžrebane? To je žalostna vraža; človeku se mora le zdeti, da ima mala živalca res več pameti, kakor vsi tisti in tiste, ki stavijo v loterijo.

Dopisi.

Teharske nasilnosti. Kakor smo svoj čas poročali, je nemški župan Gorišek v onemogli jezi, ker je pri zadnjih volitvah pogorel slovenskega občinskega redarja Antona Koštomaja kar meni nič tebi nič iz službe izpodbil, ker so mu nekateri prijatelji povedali, da se je storil krivim nekega pregreška zoper kužno postavo. Tajnik Pušnik je seveda „po svoji zapriseženi dolžnosti“ naznanil Koštomajev dozdevni pregrešek državnemu pravdnistvu, ki je v resnici začel Koštomaja preganjati zaradi hudodelstva. Govorico o Koštomajevem hudodelstvu je začela raznašati nemška „birtna“ Jožefa Jošt, pa kmalu se je izkazalo, da je Koštomaj popolnoma nedolžen in je tudi državno pravdnistvo samo spoznalo, da odpuščen občinski redar Koštomaj ni niti najmanjšega zakrivil in je proti njemu sploh vsako tožbo in sploh vsak uradni korak opustilo, pač pa se je ostrina postave zasuknila proti zgovorni Jožefi Jošt, katera je bila pri okrajnem sodišču obsojena ravno zaradi prestopka zoper kužno postavo.

V prihodnje si bo najbrž zapomnila še vedno veljaven pregovor: „Kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pade“.

Vprašanje je sedaj le, če bodo teharski občinski mogotci, katerim bije že 11. ura, toliko pravični, da bodo popravili krivico, storjeno Koštomaju.

Pri obravnavi, ki se je danes vršila pri okrajnem sodišču v Celju, se je med drugim tudi izkazalo, da na občinskem uradu v Teharjih nimajo skoraj drugega dela, kakor da napravljajo ovadbe in tožbe proti slovenskim občanom. Tajnik Pušnik je napravil namreč na sodišče ovadbe proti Slovincem, pa so bili vsi 3 Slovenci oproščeni, medtem ko je bil ravno vsled Pušnikove ovadbe, seveda proti njegovi volji eden Nemec obsojen.

Mi mu iz srca privoščimo njegovo kazen, za katero se naj zahvali Pušniku.

Puščavnik izpod sv. Ane nad Teharji. (Dalje.) Dasiravno je tedaj nasprotna stranka sama volitev vodila in je že zaradi tega čisto izključeno, da bi se ji bila godila kaka krivica, se je vendar pritožila.

Naša stranka ni imela povoda pritožiti se, ker je v drugem in tretjem razredu zmagala. Ko bi pa kdo imel pravico se pritožiti, bila bi to le naša stranka.

Kakor slišimo, se sklicuje nasprotna stranka menda le na ta slučaj, ko je pri volitvi vladni komisar ustavil sklep volilne komisije, ki je razsodila, da sme voliti človek, ki je pod kuratelo.

Ker je volilna komisija čisto nepostavno sklenila, da bi naj volil Kurand, je moral seveda vladni komisar tako očitno nepostavno postopanje grajati in dotični sklep ustaviti. Mi mislimo, da je gotovo ravnal v smislu zakona.

Samoobsebi se razume, da je potem za Kuranda volil njegov izkazani kurator g. Vizjak. To je pa tudi edini slučaj, da je vladni komisar dotični sklep volilne komisije ustavil. V vseh drugih slučajih je volilna komisija, kadar je sploh nastal kak dvom ali prepir, sama razsodila in je to obveljalo, kar je sklenila.

Čudno bi bilo, da bi smela sedaj vse to, kar je sama sklenila, ovreči.

Nasprotno so se pa nam godile različne krivice, zaradi katerih bi se mi pritožili, ko bi bili propadli. Da se pa vendar v pravi luči pokaže, komu da se je godila krivica, hočemo navesti sledeče tri slučaje.

1. Za volilki Nežo in Katarino Lipovšek se je oglasil za obe s pooblastilom Josip Kamenšek. Dotično popolnoma pravilno pooblastilo je volilna komisija samo zaradi tega zavrgla, ker ni mogla natančno brati, ali je datum 24. ali 25. febr. 1905.

Josip Kamenšek se je na to odstranil ter je potem prišel z novim pooblastilom, na katerem je bil čisto jasno zapisan datum 25. februarja. Obe volilki namreč ne stanujete daleč proč. Oglasil se je tedaj, ko so se imena v drugič prebrala, ker pri prvem branju marsikdo ni bil navzoč. A glej! Ko se je oglasil z novim popolnoma pravilnim pooblastilom, ga volilna komisija spet ni pustila voliti, češ, da je bil ta glas že poprej zavržen. Pa to ni bilo res, ker prvokrat volilna komisija samo njega kot pooblaščenca ni priznala, a ni izrekla, da te dve volilki nimate volilne pravice.

2. Slučaj Rudolf Partsch. Pri volitvi se je protestiralo proti temu volilcu, češ, da v smislu § 3 občinskega volilnega reda ne sme voliti ter se je sklicevalo na razsodbo c. kr. okrožnega sodišča v Celju, po kateri je bil Rudolf Partsch obsojen na en mesec ječe. A na ta protest se volilna komisija ni ozirala, ker je reklamacijska komisija tega volilca v volilni imenik vpisala in ker je okrajno glavarstvo s svojo odločbo ta sklep reklamacijske komisije potrdilo.

Reklamacijska komisija pa že ne bi bila smela tega volilca zapisati v imenik.

Ker je ta volilec volil z nasprotno stranko, je bila naša stranka tudi v tem slučaju za en glas prikrajšana.

3. Volilka Amalia Zauschner je ena izmed tistih volilk, ki plačujejo samo nekaj vinarjev. Ta volilka plačuje ravno osem vinarjev. Pri volitvi se je dokazalo, da živi še njen mož in da nista ločena. Tedaj bi bila smela samo voliti po svojem možu. Ni pa prišel njen mož volit, ki sploh tukaj ni, marveč ona je dala pooblastilo neki drugi osebi kot svojemu oskrbniku. Proti protestu naše stranke je volilna komisija sklenila, da se ta oseba k volitvi pripusti in je volila kot oskrbnik Amalije Zauschner.

Naravnost smešno je, da bi mogel imeti človek oskrbnika za posestvo, od katerega plačuje osem vinarjev davka. Jasno je bilo, da ta volilka ne more imeti oskrbnika. Sicer sme po § 4 občinskega volilnega reda žena, ki nj ločena, samo voliti po svojem možu in ne gre, da di si izbrala kakega drugega oskrbnika. Ta glas Amalije Zauschner je bil tedaj neveljaven in je bila naša stranka gotovo prikrajšana na ta način, ker je bil ta glas oddan za nasprotno stranko in njenemu številu pristet.

Mi smo tukaj navedli samo nekatere slučaje. A že ti slučaji kažejo, da bi imeli samo mi pravico pritožiti se, ne pa nasprotna stranka, da bi bilo število glasov, ki se je oddalo za našo stranko v tretjem razredu, tedaj še večje, razloček med glasovi za našo in glasovi za nasprotno stranko tudi še večji in da bi se naravnost pravica in postava prezirali, ko bi se ta občinska volitev razveljavila.

Politični pregled.

Direktni davki. Proračunski odsek drž. zbora je dovršil razpravo o direktnih davkih in odobril proračun za l. 1905. Zemljiški davek je proračunjen na 53.600.000 kron, torej 400.000 kron manj, nego minalo leto. Hišni davek 82.126.500 K, petodstotni davek 7.459.000, splošni pridobninski davek od podjetij, ki morajo polagati javne račune 51.534.000, rentni davek 8.653.300, osebna dohodarina 54.973.000 itd., skupaj 300.276.800 kron. Troški so proračunjeni na 8.470.700 kron.

Proračunski odsek je 29. marca razpravljal o proračunu za deželno brambo. Troški znašajo po proračunu za l. 1905. 64.771.339 kron, in sicer za osrednje vodstvo 1.675.587, za deželno brambo 43.645.093, za vojašnice 50.000, za vojaške nabore, kontrolne shode itd. 158.220, za ustanove 74.800, za vojaško policijo 534.199, za orožnike 18.633.440 K. — V seji proračunskega odseka je posl. Robič naglašal, naj vojna uprava z ozirom na vedno večje troške za armado dovoli vsaj take olajšave, ki so mogoče brez škode za armado. V prvi vrsti je treba olajšati orožne vaje. Reservisti naj bi se klicali k vajam ob času, ko je na polju najmanj dela, ne pa ob času žetve in trgatve. Poljedelskih delavcev povsod primanjkuje. Zato naj bi vojaki dobivali dopust ob žetvi in trgatvi, kakor je navada v Nemčiji. Govornik opozarja, naj vojna uprava več potrebščin kupuje naravnost od obrtnikov in kmetov. Osebito pa naj vojna uprava kupuje konje od konjerejcev. V ptujskem, ljutomerskem in mariborskem okraju so lepi konji. A vlada jih tu kupi le malo. Pač pa jih poknpijo ogrski prekupci in prodajo vojni upravi. Konji gotovo niso cenejši od prekupcov.

Poljaki na Pruskem. V seji drž. zbora dne 29. t. m. je poljski poslanec Skarzynski odgovarjal vojnemu ministru, ki je nedavno trdil, da se imajo Poljaki za svoj kulturni polet zahvaliti pruski vladi in ne svoji lastni moči. Skarzynski je rekel, da se imajo Poljaki edinele svoji lastni moči zahvaliti, da vkljub vsem zaprekam kulturno napredujejo. Poljaki so napram germanizatorskemu prizadevanju pruske vlade v defenzivi in krivično je tedaj govoriti o velepolitični agitaciji.

Dogodki na Ruskem. Nemiri v Jalti so se pričeli dne 26. t. m. zvečer. Ljudstvo je zažgalo na petih krajih, opustošilo policijsko stražnico in oprostilo jetnike. V guberniji Černigovski so nastali kmečki nemiri, v okraju Tiflisa narašča razburjenje. V Odtiških provincah so zbruhnili veliki nemiri. Vojaki so zasedli pokrajino. V okraju Vorašba gubernija Harkov so izbruhnili kmetijski nemiri.

Rusko-japonska vojna.

Na bojišču.

Japonsko zasledovanje ni doseglo svojega namena, razpršiti rusko armado. Štirinajst dni po tako krvavem boju se Rusi zopet zbrajo 150 km severno od Mukdena v novih, utrjenih postojankah. Treni, ki so bili že daleč naprej, gredo zopet nazaj proti jugu, iz česar sledi, da se hoče ustavljati Linevič vsaj z delom svojo armade v goratih krajih. Natančno ni znano, kje se nahajajo nove Linevičeve postojanke.

Pariški listi trdijo, da so ruske utrbe ob reki Sungari doslej najmočnejše ruske utrbe. — Za obrambo teh pozicij je treba baje 250.000 mož, ki so menda že zbrani ondi. Tja prihajajo tudi vojaki iz Harbina in ojačenja iz Rusije. V pozicijah so že prej stali težki topovi.

Vprašanje o miru. Vkljub vestem o premirju je gotovo, da v vladnih ruskih krogih o premirju ter o mirovni pogodanji ni ničesar znanega. Življenski interesi Rusije govore sedaj proti premirju, s katerim bi se položaj ruske armade nič ne izboljšal. Ruska lastna finančna sila zadostuje popolnoma, da se vojska nadaljuje brez tuje pomoči. Tudi za slučaj, da bi zmanjkalo denarnih zalog, bi Rusija dobila sredstva in pota za nadaljevanje vojske. Notranjepolitični položaj bo delal tem manj težav, ko sta car in vlada voljna, izpremeniti od carja objavljenе reforme v dejstvo.

Vsak mir bi bil sedaj sramoten za Rusijo. Dosedaj nam še ni znano, kako močna je še naša armada v Mandžuriji po bitki pri Mukdenu. Rusija ne more in ne bode sprejela nikdar onih mirovni pogojev, ki jih stavi Japonska. Mi ne bomo nikdar voljni plačati poldrugo milijardo rubljev vojne odškodnine, mi ne izpustimo nikdar iz svojih rok otoka Sahalina in nikdar ne bomo trpeli, da bi Japonska določevala velikost našega bojnegabrodovja na Daljnem Vztoku.

Petrograd, dne 28. marca. Nenadoma je umrl 70 letni general Duhtorov, ki bi imel oditi v Mandžurijo, da prevzame visoko mesto. Ko je pretečeni teden izvedel za svoje imenovanje, je v mladeniškem ognju tako hitel v generalni štab v četrto nadstropje, da ga je na vrhu stopnjic zadela kap. Duhtorov bi bil z Dragomirovom tvoril nekaj vojni svet za Lineviča.

Angleški general o Rusih. Iz Pariza poročajo zanimivo sodbo, ki jo je izrekel novi gibraltarski guverner Nicolson, kakor se govori, napram angleškemu kralju, da visoko ceni rusko vojsko, je popolnoma mnenja, da se bo vojska nadaljevala ter prepričan, da Rusija izide iz nje kot zmagovalka. Ta glas je tem ponembnejši, ker prihaja od enega najboljšega angleškega generala, ki se je vrnil z bojišča, kjer je bil pri japonski armadi.

London, dne 30. marca. Japonci nadaljujejo neumorno svoje prodiranje proti severni Mandžurije z očitnim namenom, da bi rusko armado še enkrat zajeli in obkolili. Rusi se umikajo v Sungari-dolino in se bodo najbrž koncentrirali pri Harbinu.

Pariz, dne 30. marca. Linevič je že pred enim tednom zavzel jako močno pozicijo. Ruska vojska je dobila mnogo pojačenj v vojakah in potrebščinah.

Pariz, dne 30. marca. Linevičev položaj je nevaren. Japonci utegnejo obiti Ruse čez Mongolijo. Čuje se, da je vstaja na Sahalinu.

London, dne 30. marca. Zdi se, da je tak položaj kakor v vojski pred 50. leti in da pride morda do pariškega kongresa, na katerem bi bil sklenjen mir. Na mirovni pogojih so poleg Rusije interesirane tudi druge vlasti.

Raznoterosti.

Kako je nastala otroška glava na novih desetkronskih bankovcih? Dunajski akademski slikar Pfeifer, bančni risar, je imel nalogo izvršiti prva dela za nove bankovce. Na nekem sprehodu v rotovškem parku je, vtopljen v misli na svojo delo, zagledal majhno dekle, koje ljubkost mu je takoj vzbudila željo, ravno to glavico narisati na novi denar. Sel je za otrokom, katerega je vzgojiteljica proti domu peljala. Vstopili sta v aristokratsko palačo in slikar sa je takoj naznanil pri knežji rodbini ter povedal svojo željo, ki mu je bila uslišana. Naredil si je skico dekličje glave in jo porabil na bankovcu. Portretiran otrok na njem je torej mala princezinja Metternich.

Hude zime. Letos je bila huda zima. V minolem stoletju je bila ostra zima tudi leta 1870—1871. Še mnogo huja pa leta 1812, ko je francoski cesar Napoleon šel s pol milijona vojakov na Rusko. 270.000 vojakov je poginilo vsled zime. V 18. stoletju je bila silna zima leta 1704. Prihodnjega leta ni bilo vsled tega niti žetve. Vse vode, reke in jezera so zamrznila, in tudi morje je za nekoliko kilometrov pokrila

Feller-Elsa-Fluid

Što znamko zavarovan Fellerjev rastlinsko esenični fluid je, kakor razvidno iz zdravniških priznanj in 60.000 zahvalnih pisem, izvrstno odpravljalno in olajševalno domače zdravilo, hvalljeno za protinske in revmatične bolečine, zbadanje, trganje ter bolečine v glavi, zobovju, v prslih, vratu in križu itd. po prehlajenju nastale bolezni, krčne in nervozne popadke. 12 malih ali 6 dvojnatih steklenic franko 5 K. Dobiya se pri F. V. Feller, Stubica, Elsin trg, Hrvatsko.

edena skorja. Zemlja je zmrznila devet čevljev na globoko. Neštevilno ljudi je vsled mraza pomrlo. V južni francoski so propali skoro vsi vinogradi. Jadransko morje in velik del sredozemskega morja je zamrzlo.

„Oho! Vakar je danje je dobra kava.“

Kathreinerjeva
Kneippova sladna kava

se ne bi smela pogrešati več v nobenem gospodinjstvu, kadar se napravlja vsakdanja kavina pijača.

o o o

Zahtevajte le izvirne zavojce z imenom „Kathreiner“ in ne kupujte nikoli, kar se odtehtuje odprto.

Zahvala.

Za dokaze obilnega sočutja ob boleznih in smrti, kakor tudi za častno, toli številno spremstvo pri pogrebu naše predrage, nepozabne soproge in matere, gospe

Ane Ogorevc roj. Planinšek

izrekamo najtoplejšo zahvalo.

Osobito se zahvaljujemo prečastiti duhovščini, domači in iz okolice za mnogobrojno udeležbo pri pogrebu, velečastitemu nadzupniku konjiškemu za prijazne obiske in tolažilne besede ob odprtem grobu; veleč. gospodu dr. Kadiunig-u za skrbno zdravniško pomoč, slavnim društvom, posojilnici, čitalnici, pevskemu društvu, p. n. sorodnikom in prijateljem za darovane krasne vence ter slavnemu pevskemu društvu, katero je pod vodstvom gospoda Serajnika zapelo pretresujoče žalostinke.

V KONJICAH, 22. marca 1905.

Žalujoci ostali.

(165) 1

Prirjevalcem šolskih in drugih slavnosti naznanje! (166) 3-1

Prva izvirna slov. spevoigra

„Letni časi“

je v tisku in zagleda kmalu luč sveta.

(160) 3-1

Obleke
za gospode in dečke

najlepše izdelane v bogati izbiri, so vedno v zalogi.

Moške obleke od	12.—	gld. naprej.
Svršniki od	12.—	„
Ulstri od	14.—	„
Obleke za dečke	7.—	„
Obleke za otroke	1.90	„

Obleke po meri se izgotovijo natančno po najnovejšem kroju.

Velika zaloga tu- in inozemskega blaga.

Josip Hočevar

Kolodvorska ulica št. 5. Celje Kolodvorska ulica št. 5.

Boštanjaska grajščina

pri Radni na Kranjskem, nasproti postaje Sevnica pri Zidanem mostu, bude dne **6. aprila** letos ob 10. uri dopoldne prodajala na

javni dražbi:

40 glav goveje živine (namreč bika, krave, vole, mlado živino), 1 konja, 2 velika merjasca čiste jorkširske pasme in 3 breje svinje. Odprodati ima grajščina tudi večjo množino krompirja, repe in pese.

(163) 1

Kupujte narodni kolek!

Naprodaj

(189) 1-8

je posestvo pol ure od Glavnega trga v Mariboru ležeče, hrami zidani, z opeko kriti, hlev, obokan, sadonosnik, dobro zasajen, njive, travnik in mala gorica; vse skupaj sedem oralov.

Prodam za 2.800 gld.

Ravnotako velik, lani postavljen hram v Gosposki ulici v Mariboru za 40.000 gld. pot ugodnim pogojem. Več pove **K. SARK v Mariboru, h. št. 38, Gosposke ulice.**

Dr. med. Josip Strašek

distriktni zdravnik v Brežicah

naznanja, da se je dne 1. aprila 1905 preselil v lastno hišo v Brežicah, ki je znana pod imenom „Heiderjeva hiša“, in je nasproti frančiškanski cerkvi.

(167) 1

Original **SINGER**
Nähmaschinen
Singer Co. Nähmaschinen Act. Ges.
Vsak šivalni stroj ima varstveno znamko.

Najprimernejša darila za godove, velikonoč, birmo itd. so

Singerjevi
šivalni stroji

za domačo porabo in obrtne svrhe vsake vrste.

Velika trpežnost in vzorna konstrukcija usposobljajo stroje do najvišje tvornosti ter so vsakomur v uporabo.

Brezplačni pouk v šivanju in vseh načinih modernega in umetnega vezanja

Singerjevi šivalni stroji so na največjih svetovnih razstavah odlikovani z največjimi priznanji.

Singer Co. delniška družba šivalnih strojev

CELJE, Kolodvorska ulica št. 8. (152) -2

(150) 1. **Vabilo**
k

občnemu zboru

„Hranilnice in posojilnice v Rogatecu“

ki se vrši

v četrtek, 27. aprila 1905, ob 3. uri popoldne

v uradnih prostorih.

DNEVNI RED:

1. Potrditev računa za leto 1904.
2. Slučajne volitve.
3. Poročilo o reviziji.
4. Slučajnosti.

Načelstvo.

NB. Ako bi ob 3. uri zbrani udje ne bili sklepčni, se sklepa eno uro pozneje pri vsakem številu udov.

Kupim močan kozolec

s šestimi okni

Kdor ga ima naprodaj, naj se pismeno ali ustmeno oglasi pri županstvu Petrovče, pošta (162) 3-1 Petrovče pri Celju.

Učenec

s primerno šolsko izobrazbo in poštenih staršev, se sprejme v trgovini z mešanim blagom

Davorin Podlesnik, Radeče pri Zidanem mostu.

I puška

(Lancaster)

se po ceni proda. — Kje, pove upravnništvo „Domovine“. (144) 2

Patentirane, same ob sebi delujoče

ŠKROPILNICE „SYPHONIA“

(143) 15-2

za vinograde in hmeljnike

za **zatiranje sadnih škodljivcev**

proti boleznim na perju, za odpravo predenca in divje sorčice itd.

Same ob sebi delujoče, nošnje brizgalnice tudi z bakrenim kotlom

za 10 ali 15 litrov tekočine, s pripravo za **petrolejno mešanico** ali brez nje in vožnje, same ob sebi delujoče brizgalnice proizvajajo kot specialitete

Ph. Mayfarth & Co.

tvornice poljedelskih strojev, specialna tvornica vinskih in sadnih stiskalnic in drugih strojev

DUNAJ, II. Taborstrasse št. 71.

Ilustrovani ceniki zastoj.

Zastopniki in preprodajalci se iščejo.

Vizitnice priporoča „Zvezna tiskarna“.

Kajnit je v zalogi!

Kajnit je v zalogi!

! Za spomladno gnojenje !

polja, hmeljevih nasadov, vinogradov posebno pa travnikov in deteljišč je najcenejše in najboljše fosforovo kislino imajoče umetno gnojilo

Tomaževa

zvezdna

žlindra

znamka

••• iz Berolinskih TOMASOVIH tovarn. •••

Isto ima v zalogi:

Trgovina z železnino „MERKUR“ P. MAJDIČ, Celje

in razpošilja na zahtevo navodila zastoj.

Trgovci in naročniki celih vagonov imajo posebne cene.

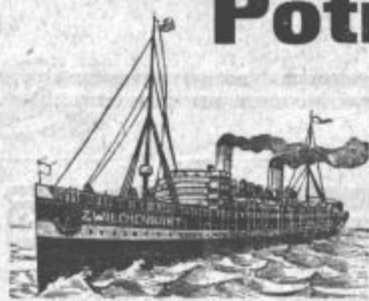
Za Brežice in okolico je prevzela prodajo tvrdka URŠIČ & LIPEJ, za Vransko in okolico gospod FRAN OSET na Vranskem, katerima naj tamkajšnji odjemalci pošiljajo svoja naročila.

Potnikom v Ameriko v predarek !!

Najstarejša tvrdka za špediranje potnikov

ZWILCHENBART

BASEL (Švica) Centralbahnplatz št. 9

sprejema potnike za linijo čez PARIS—HAVRE po najnižjih cenah; — vožnja na morju le 6 do 7 dni; odhod parobrodov redno vsako soboto. — Za večjo gotovost, da se potniki vkrcajo, spremlja jih eden uradnikov do HAVRE. — Govori in piše se v vseh jezikih.

(84) 25-6 Kdor hoče potovati, naj se pisмено obrne zaupljivo na nas, in sprejel bode brezplačno najboljša pojasnila.

Okna vrata in izloge

prodajajo se v hiši „Posojilnice v Celju“ Rotovška ulica št. 1. Podrobnosti v prodajalni Zvezne trgovine v isti hiši. (135) 2-2

Zastopnik

za večjo tvrdko se takoj sprejme.

Plača stalna in provizije.

Ponudbe pod „Zastopnik“ poste restante Celje. (156) 2-2

Učenca

poštenih staršev, z dobrimi šolskimi spričevali, sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom

Karol Cimperšek

(147) Laški trg, Štajersko. 3-3

Poziv.

Dne 11. decembra 1904 umrla posestnica **Marija Kašnik**, vulgo **Smolčnik v Podgorju**, sodni okraj Slov. Gradec je svojim krščenčkam in birmankam zapustila

volilo v znesku 1600 K.

Ker imena in bivališča onih oseb, katerim je to volilo namenjeno, niti udovcu, niti drugim rodbinskim udom niso znana, zato so pozvani, da se do

1. julija t. l.

oglasijo in pošljejo podpisanemu tozadevne dokaze.

C. kr. notar Slov. Gradec, 19. marca 1905.

(141) 3-3 C. kr. notar kot sodni komisar:

Dr. Tomschegg.

Dobro ohranjen

glasovir

je pod ugodnimi pogoji naprodaj.

Istotam je naprodaj krasna

kobila

14:2, tudi zelo po ceni.

Naslov pove upravnistvo „Domovine“.

(131) 3-2

POZOR!

POZOR!

JOSIP LAMPRET & ŠOŠTANJ

mizarska delavnica s stroji

priporoča svojo obširno zalogo popolnoma izgotovljenih **OKENJ** velikosti od 1'50, 1'60, 1'70, 1'80, 1'90 4-2 (145) in 2 m po konkurenčnih cenah. **VRATA** istotako izgotovljena v velikosti od 2, 2'20, 2'30, 2'40 m.

Zagotavlja solidno in točno postrežbo.

Načrte za okna in vrata pošilja na ogled.

Vožnje karte in tovorni listi v

Ameriko

Kralj. belgijski poštni parnik.

Red Star Linije iz Antverpna naravnost v **Novi York** in **Filadelfijo**.

Koncesijovana od visoke c. kr. vlade.

Pojasnica daje **Red Star Linije**, Dunaj IV., Wienergürtel 20 ali pa **Resman Ivan**, glavni zastopnik v Ljubljani, Kolodv. ulica št. 41, druga hiša na levo.

40%

manj delavske sile potrebujejo gasilna društva pri brizgalnicah najnovejšega zistema in prenosom ravnoteža, odlikovanega v Pragi na razstavi leta 1903. izumitelja in tvorničarja

R. A. SMEKAL-a
iz Smichova. Podružnica Zagreb.

Ti stroji delajo desno in levo. eno in dvo-mlazno 30 do 35 m mlaza! Skladišče vseh gasilnih potrebščin. Tudi na obroke.

S spoštovanjem (497) - 21

podružnica **R. A. Smekal.**

Šunka

s kožo po 1 gld., brez kosti 1 gld. 10 kr., pleča brez kosti 90 kr., slanina in suho meso po 80 kr., prešičevi in goveji jeziki 1 gld., glavina brez kosti 45 kr. kilo. Salame dunajske 80 kr., la Krakovske fine po 1 gld., iz šunke zelo priljubljene 1 gld. 20 kr., la ogrske trde 1 gld. 50 kr., fine ogrske 1 gld. 80 kr. kilo. velike kranjske fine klobase po 20 kr. — Slivovka, brinovec pravi 1 gld. 20 kr., 2. vrste po 1 gld., 3. vrste po 70 kr. liter, brinov cvet (Essenz) naradni, liter 2 gld. — Kisla repa kila 7 kr., od 50 kl. naprej; to pripoznamo dobro blago pošilja po povzetju od 5 kil naprej

JANKO EV. SIRC, prekajevalec in razpošiljatec živil v KRANJU.
(55) 11-3

Oznanilo!

Pri **Jakobu Janiču v Žalcu** ima Hrastnikova tovarna veliko zalogo vsake vrste umetnega gnoja za hmelj, vinograde, travnike in njive po ravno taisti ceni kakor tovarna naprodaj.

Obenem se pa še naznani, da se dobijo pri Janiču tudi najboljše in

čisto zanesljive sorte semen

kakor: Konjska detelja, lucerna, vse sorte trave za polje, kakor tudi vsa druga semena za vrtnarijo. Naprodaj so razven tega še lese za hmelj sušiti po 28 kr. komad, prav dobre in močne.
(130) 10-3

Fizol, krompir, jabolka, orehe

sploh vse deželne pridelke

kupi (42) 50-11

Anton Kolenc, trgovec v Celju.

Točna in solidna postrežba.

Prva narodna in največja trgovina z

urami, zlatnino, srebrnino

in optičnimi predmeti

V CELJU, „Narodni dom“

Rafael Salmič.

Bogato ilustrovane cenike razpošiljam na zahtevo brezplačno in poštne prosto.

Vsa v mojo stroko spadajoča dela, popravila itd. izvršujejo se točno in ceno.

--- Za dobro delo jamčim. ---

Pozor! — Znižane cene. — Pozor!

Postrežba točna in poštena.

Svoji k svojim!

(20) -12

Južnoštajerska hranilnica v Celju

naznanja, da je **znižala obrestno mero od 1. prosinca 1905** pri zemljiških posojilih od pet na

štiri in tričetrt odstotke.

Za **občinska in korporacijska posojila** v okrajih Gornjiograd, Sevnica, Šoštanj, Šmarje in Vranksko pa od pet na

štiri in pol odstotke.

Obrestna mera za **hranilne vloge ostane** kot je bila dosedaj **4%**.

(14) 15

Vidmariš kaže kmetom moč „Pakraških kapljic“ in „Slavonske zel“.

P. Jurišić, lekarnar Pakrac.

Pozor!
Bolnemu zdravje!

Pozor!
Slabemu moč!

Pakraške kapljice in slavonska zel, to sta danes dve najpriljubljenejši ljudski zdravili med narodom, ker ta dva leka delujeta gotovo in z najboljšim uspehom ter sta si odprla pot na vse strani sveta.

Pakraške kapljice: Delujejo izvrstno pri vseh želodčnih in črevesnih boleznih ter odstranjuje krče, boleti iz želodca, vetrove in čistijo kri, pospešujejo prebavo, zganjajo male in velike gliste, odstranjajo mrzlico in vse druge bolezni, ki vsled mrzlice nastajajo. Zdravijo vse boleti na jetrih in vranici. Najboljše sredstvo proti boleti maternice in madron; zato ne smejo manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. — Nsj vsakdo naroči in naslovi: **PETER JURIŠIĆ, lekarnar v Pakracu št. 209, Slavonija.** — Denar se pošilja naprej ali s poštanim povzetjem.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 12 stekleničic (1 ducat) 5 K, 24 stekleničic (2 ducata) 8 K 60 v, 36 stekleničic (3 ducati) 12 K 40 v, 48 stekleničic (4 ducati) 16 K, 60 stekleničic (5 ducatov) 18 K.

Manj od 12 stekleničic se ne razpošilja.

Slavonska zel: Se rabi z vprav sijajnim in najboljšim uspehom proti zastarelemu kašlju, bolečinam v prsih, zamolklosti, hripavosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, proti bodanju, kataru in odstranjuje goste sline ter deluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsnih in pljučnih bolestitih.

Cena je sledeča, (franko na vsako pošto): 2 originalni steklenici 3 K 40 h; 4 originalne steklenice 5 K 80 h; 6 originalnih steklenic 8 K 20 h.

Manj od dveh steklenic se ne razpošilja. Prosim, da se naročuje naravnost od mene pod naslovom:

PETER JURIŠIĆ, lekarnar v Pakracu 209, Slavonija.

(501) 20-19

Dečka

iz boljše hiše, katerega veseli krojaška obrt, sprejme

Josip Hočevar

krojaški mojster v Celju, Kolodvorska ulica št. 5.

Naprodaj je lepa hiša

2 minuti od mesta, obstoječa iz 15 strank, vrt pred hišo, primeren za stavbo (Bauplatz); hiša, sposobna za pekarijo, mesarijo, sploh za vsako obrt.

Cena 12.000 kron.

Kupei se naj oglasijo na Bregu št. 28 pri Celju. (146) 4-2

Drevesa

visoko- (1'80 m do krone) in poludebelnata (1'30-1'50 m do krone) najboljših spodnještajarskih vrst jabolk, hrnušek, češpelj in sliv, črešenj in višenj priporoča

Peter Korman

:: drevesnica v Činžatu ::

pošta Faal ob koroški železnici, Spodnje Štajarsko. — Ceniki na zahtevanje zastoj in franko.

Mala hiša

z dvema sobama in z velikim hlevom za 6 glav živine, 6 novih svinjakov, dvema lepima, sadonosnima in zelenjadnima vrtoma, ter je posebno primerna za penzioniste in obrtnike, odstranjena samo 10 minut od kolodvora in 5 minut od trga, cerkve. — Pri hiši je okoli 3 orale zemlje.

Cena 1700 goldinarjev.

Posojilnici ostane lahko vknjiženih 500 gld. Proda se radi preselitve. — Več pove lastnik posestva **Boštjan Guzej** (148) na Pešenci, pošta Št. Jurij ob juž. žel. 3-2

Milan Hočevar

trgovina špecerijskega blaga

Glavni trg št. 10 **Celje** Glavni trg št. 10

priporoča svojo bogato založeno skladišče in zagotavlja strogo solidno postrežbo. Razven tega priporočam

naravna vina

v steklenicah in sodih.

Izvrstne vrste čaja, ruma, konjaka, slivovke, tropinovca in brinovca.

Pšenična moka

iz parnega mlina najboljšje provenijence.

Pristna prašičja mast in maslo.

Sirovo maslo k čaju iz grasičine Novo Celje. — Kakao, čokolada, pecivo za čaj in fini bonboni. — Južni sadeži izbrane kakovosti. — Vosek, ceresin in stearin-sveče.

Bogata izber mineralnih vod.

Škokeravska leča in grah, tičja hrana, bosanske češplje in povidl.

Semena za vrte in polja.

Zunanjim odjemalcem stavim rade volje pri večjih naročilih posebne pogoje. — Mesečni odjemalci imajo znatne popuste.

20.000 kron

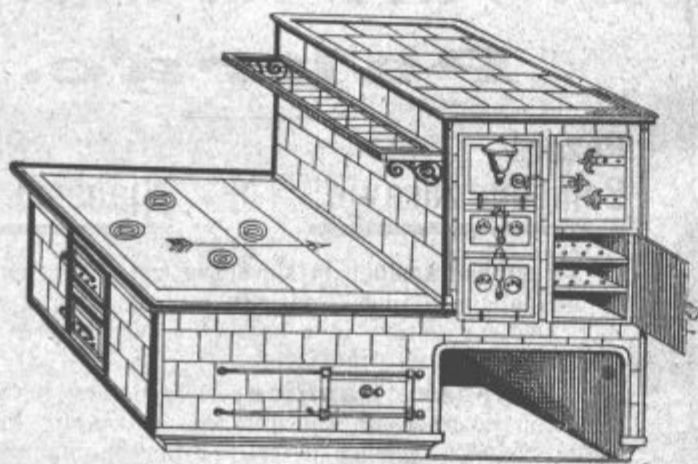
ustanovnega denarja se odda v celem ali v 2 delih po 10.000 K proti

4 3/4 %

obrestovanju in zadostni varnosti na posestva.

Ponudbe naj se pošiljajo **Južnoštajerski hranilnici v Celju.**

(158) 2-1

Ne podpirajte tujcev, ampak ozirajte se na domače zanesljive tvrdke, katere Vam nudijo boljše blago.

Štedilna ognjišča,

vsakovrstna, velika in najfinejša, kakor tudi mala in prosta, izdelujem sam. Za ista prevzamem tudi nabavo pečnic, kakor tudi zidarska dela z jamstvom dobrega izršila. — Štedilna ognjišča imam vedno v zalogi: po poslani meri se ista hitro izvrše.

Vsakovrstne vodovode,

kuhinje, pralnice, dvorišča, hleve ali vrtove.

bodisi iz studencev, vodnjakov ali hidravličnimi vidri, odkoder se voda lahko poljubno napelje bodisi v

Prevzamem popolno napravo kopališč,

mostiče, železne cvetličnjake, verande, stopnice, ravne ali okrogle.

Vsakovrstne železne ograje

(tudi iz žice), n. pr. za stopnice, cerkve, šole, grobove, vrtove in zasebne hiše itd. — **Železna vrata za prodajalne in skladišča ali pokopališča.** — Popolnoma železna

okna, primerna za vsako stavbo, osobito za tovarne, skladišča ali hleve. — **napeljavo strel vodovodov** itd.

Sploh izvršujem vsa stavbinska in umetniška v mojo stroko spadajoča dela po tovarniških cenah.

Priporočam se za obilno naročbo

(154) 40-1

IVAN REBEK, stavbeni in umetni ključalničar

Poljska ulica št. 14. ♦ **CELJE** ♦ Poljska ulica št. 14.

